VERICA TRSTENJAK
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2008. március 13. [1]

Tartalomjegyzék

I – Bevezetés ..... I - 6140

II – Jogi háttér ..... I - 6141

III – A jogvita alapját képező tényállás és az eljárás ..... I - 6142

A – Az alapjogvita tényállása ..... I - 6142

B – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet ..... I - 6145

1. Az első jogalap ..... I - 6145

2. A második jogalap ..... I - 6146

3. A harmadik jogalap ..... I - 6148

4. A pervezető intézkedésekről és a kért bizonyításfelvételről ..... I - 6148

C – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei ..... I - 6149

D – A fellebbezés alátámasztására szolgáló jogalapok és a felek érvei ..... I - 6150

IV – A jogkérdésről ..... I - 6154

A – Bevezető megjegyzések ..... I - 6154

1. Anyagi jogi megfontolások ..... I - 6154

2. Eljárásjogi megfontolások ..... I - 6156

B – A jogalapok vizsgálata ..... I - 6157

1 – Eredeti nyelv: német.

1. Az első jogalap: az exportáló és importáló állam közötti feladatmegosztás elvének megsértése ..... I - 6157

a) Az exportáló és importáló állam közötti feladatmegosztásról ..... I - 6157

b) Az exportáló állam hatóságainak jogellenes magatartása esetén az eltérő értékelés kérdéséről ..... I - 6159

2. A második jogalap: az aktába való betekintés vagy egyéb védelemhez való jog megsértése ..... I - 6161

3. A harmadik jogalap: a bizonyítási teher megosztása ..... I - 6166

4. A negyedik jogalap: a pervezető bizonyításfelvételről való lemondás ..... I - 6170

5. Az ötödik jogalap: dokumentumok/tények jogi minősítése a török hatóságok és a Bizottság állítólagos kötelezettségszegései tekintetében ..... I - 6171

a) A török hatóságok állítólagos kötelezettségszegéseiről ..... I - 6171

i) A 32 db kérdéses A.TR.1 bizonyítvány hamisítványnak minősítése .. I - 6171

ii) A D 437214. sz. szállítási bizonyítványról ..... I - 6172

iii) A török vámhatóságok kötelezettségszegése a bélyegző tekintetében ..... I - 6172

iv) A török hatóságok kötelezettségszegése a hivatalos dokumentumok nyilvántartása tekintetében ..... I - 6172

v) A török hatóságoknak a szabálytalan bizonyítványok kiállításában való közreműködése általi kötelezettségszegése ..... I - 6173

vi) A török hatóságoknak a közigazgatási együttműködés keretei között történt kötelezettségszegése ..... I - 6173

vii) A török hatóságoknak az egyéb körülményekre vonatkozó kötelezettségszegése és a mersini vizsgálatok meghiúsítása ..... I - 6174

b) A Bizottság állítólagos kötelezettségszegéséről ..... I - 6174

i) A preferenciális rendszer ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségszegés ..... I - 6174

ii) A bélyegzőlenyomatok közlésének elmulasztása ..... I - 6175

iii) Az importőrök időben történő figyelmeztetésére vonatkozó kötelezettség megsértése ..... I - 6176

iv) A törökországi nyomozás során, a tényállás tisztázása és értékelése kapcsán elkövetett kötelezettségszegés ..... I - 6178

c) Részeredmény ..... I - 6178

6. A hatodik jogalap: a Vám-együttműködési Bizottság/Társulási Tanács összehívásának a Bizottság általi elmulasztása ..... I - 6178

7. A hetedik jogalap: a fellebbező az A.TR.1 D 437214. sz. szállítási bizonyítvánnyal kapcsolatos jogos érdekének figyelmen kívül hagyása ..... I - 6179

8. A nyolcadik jogalap: a méltányossági szempontok és a kockázatok értékelése ..... I - 6181

9. A kilencedik jogalap: a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértése ..... I - 6182

V – A vizsgálat eredménye ..... I - 6184

VI – Költségek ..... I - 6184

VII – Végkövetkeztetések ..... I - 6185

I – Bevezetés

1. A jelen ügyben az Európai Közösségek Bíróságának a C.A.S. SpA társaság által az Elsőfokú Bíróság a C.A.S. SpA kontra Bizottság ügyben [2] 2007. február 6-án hozott ítéletével szemben benyújtott fellebbezéséről kell határoznia. A fellebbező – az elsőfokú eljárás felperese – (a továbbiakban: fellebbező) ezen ítélet hatályon kívül helyezését kéri, amelyben az Elsőfokú Bíróság jogszerűnek nyilvánította a 2002. október 18-i bizottsági határozatot (REC 10/01, a továbbiakban: megtámadott határozat), amely nem járult hozzá az összesen 48 db benyújtott behozatali engedély közül 32 tekintetében a fellebbező által kérelmezett, 1 702 340,25 euró összegű behozatali vám elengedéséhez, és amely ennek következtében a jelen határozat részleges semmisségének bírósági megállapítása iránti keresetét elutasította.

2 – A T-23/03. sz. ügyben 2007. február 6-án hozott ítélet (EBHT 2007., II-289. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet).

II – Jogi háttér

A vámok elengedésével kapcsolatos közösségi szabályozás

2. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 239. cikkének (1) bekezdése a behozatali vámok elengedésének lehetőségéről a következőképpen rendelkezik:

„A behozatali vagy kiviteli vámokat […] olyan helyzetekben is […] el lehet engedni: amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azokat a helyzeteket, amelyekben ez a rendelkezés alkalmazható, és azokat az eljárásokat, amelyeket ennek érdekében követni kell. […]”

3. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: a Vámkódex végrehajtási rendelete) 905. cikkének (1) bekezdése az alábbi rendelkezéseket írja elő:

„Ha az a döntéshozó vámhatóság, amelyhez a Vámkódex 239. cikkének (2) bekezdése szerint a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem benyújtásra került, a 899. cikk alapján nem tud határozatot hozni, de a kérelmet olyan bizonyítékok támasztják alá, amelyek a körülményekből eredő olyan különleges helyzetet képezhetnek, amelynek során az érintett személy részéről sem csalárd szándék, sem nyilvánvaló gondatlanság nem merülhet fel, az adott hatóság tagállama az ügyet a 906–909. cikk alapján történő elintézés céljából a Bizottsághoz utalja.

[…]”

4. A Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikkének c) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A behozatali vám nem fizethető vissza, illetve nem engedhető el, ha a visszafizetésre vagy adott esetben az elengedésre irányuló kérelem egyetlen indoka az, hogy:

[…]

c) a szabad forgalomba bocsátásra preferenciális tarifális elbánás céljából bejelentett áruk esetében olyan okmányokat mutatnak be, amelyekről utólag kiderül, hogy hamisítottak, tévesek, vagy a preferenciális tarifális elbánás alkalmazása céljára nem alkalmasak, még akkor is, ha ezek jóhiszeműen kerültek bemutatásra.”

5. A Vámkódex 236. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A behozatali vagy kiviteli vámokat vissza kell fizetni, amennyiben megállapításra kerül, hogy megfizetésükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

A behozatali vagy kiviteli vámokat el kell engedni, amennyiben megállapításra kerül, hogy könyvelésbe vételükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

Visszafizetés vagy elengedés nem nyújtható, ha valamely, nem jogszabály szerint fizetendő összegnek a kifizetése vagy könyvelésbe vétele az érintett személy szándékos cselekedetének eredménye.”

6. A Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja előírja, hogy nem veszik utólagosan könyvelésbe a vámtartozásból eredő vámot, ha a jogszabály szerint járó vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe, amit a jóhiszeműen eljáró, a vámáru-nyilatkozatra vonatkozó hatályos jogszabályokban megállapított rendelkezéseket teljesítő, megfizetésért felelős személy nem észlelhetett.

III – A jogvita alapját képező tényállás és az eljárás

A – *Az alapjogvita tényállása*

7. A fellebbező az olasz jog szerint alapított társaság, amely a ravensburgi (Németország) székhelyű Steinhauser GmbH nevű társaság (a továbbiakban: Steinhauser) 95,1%-os részesedésű leányvállalata. Főként a Steinhauser áll üzleti kapcsolatban a külföldi szállítókkal.

8. Az Elsőfokú Bíróság által megállapított tények értelmében a fellebbező 1995. április 5-e és 1997. november 20-a között almaléés körteléslűrítményeket hozott be és bocsátott szabad forgalomba a Közösségben, amelyekről úgy nyilatkozott, hogy török

eredetűek, és Törökországból származnak. E termékfajta közösségi behozatalára az A.TR.1 bizonyítványok felhasználásával került sor, így e termékek a társulási megállapodásban és a kiegészítő jegyzőkönyvben előírt vámmentességben részesültek.

9. A ravennai (Olaszország) vámhivatal utólagos okmányvizsgálatot végzett a D 141591. sz. A.TR.1 bizonyítvány valódiságára vonatkozóan, amelyet a fellebbező az 1995. április 5-e és 1997. november 20-a közötti időszakban bonyolított behozatali ügyletek egyike alkalmával mutatott be. Az 1/95 határozat 29. cikkének megfelelően a ravennai vámhivatal a török hatóságokhoz fordult az említett bizonyítvány valódiságának igazolása céljából.

10. A török hatóságok 1998. május 15-i levelükben arról tájékoztatták a ravennai vámhivatalt, hogy az elvégzett ellenőrzés eredménye szerint e bizonyítvány nem valódi, mivel azt nem a török vámhatóságok állították ki. Másfelől bejelentették, hogy további ellenőrzést fognak végezni.

11. Ennek nyomán az olasz hatóságok utólagos ellenőrzés alá vontak 103 db A.TR.1 bizonyítványt, amelyet a fellebbező különböző behozatali ügyletek alkalmával mutatott be.

12. A Török Köztársaság Európai Unió melletti állandó képviselete (a továbbiakban: török állandó képviselet) 1998. július 10-i levelében arról értesítette a Bizottságot, hogy hamisak („false”) a fellebbező által bemutatott és a levél mellékletében felsorolt A.TR.1 bizonyítványok, amelyek az Akman nevű török társaság olaszországi kiviteléhez kapcsolódnak. A Bizottság e levelet az 1998. július 20-i levelében küldte meg az olasz vámhatóságoknak.

13. A Bizottság csalások megelőzésének koordinációjával foglalkozó egysége (UCLAF, az OLAF elődje) 1998. október 12. és 15., valamint 1998. november 30. és december 2. között Törökországban végzett ellenőrzést.

14. A török állandó képviselet 1999. március 8-i levelében arról tájékoztatta a ravennai vámhivatalt, hogy nem a török hatóságok állítottak ki, és nem is ők érvényesítettek a fellebbező által bemutatott A.TR.1 bizonyítványok közül 32 darabot (a továbbiakban: vitatott bizonyítványok), közöttük az 1998. július 10-i levélben felsorolt 18 bizonyítványt.

15. Az olasz vámhatóságok akként vélekedtek, hogy a közöttük, valamint a Bizottság, az UCLAF és a török hatóságok között lezajlott levélváltás egészéből az derül ki, hogy utóbbiak úgy ítélik meg, hogy vagy hamis, vagy szabálytalan az a 48 db A.TR.1 bizonyítvány, beleértve a vitatott bizonyítványokat is, amelyek a fellebbező által, az Akman nevű török társaságon keresztül bonyolított, Olaszországba irányuló kiviteli ügyletre vonatkoznak. A jelen esetben a 32 db (3 296 190 371 LIT [olasz líra], azaz 1 702 340,25 euró vámösszegnek megfelelő) vitatott bizonyítvány minősült hamisnak, mivel nem a török vámhivatalok állították ki és érvényesítették őket. Viszont 16 db (1 904 763 758 LIT [olasz líra], azaz 983 728,38 euró vámösszegnek megfelelő) egyéb bizonyítvány érvénytelennek minősült, mivel – jóllehet a török vámhatóságok állították ki őket – az érintett áruk nem Törökországból származtak. Miután mind a 48 bizonyítvány vagy hamisnak, vagy érvénytelennek minősült, az általuk fedezett áruk nem részesülhettek a török mezőgazdasági termékek behozatalára nyújtott kedvezményes elbánásban. Következésképpen az olasz vámhatóság felszólította a fellebbezőt, hogy fizessen meg 5 200 954 129 LIT, azaz 2 686 068,63 euró összegű vámtartozást.

16. A fellebbező 2000. március 28-i levelében a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint a 236. és 239. cikkére hivatkozva kérelemmel fordult a ravennai vámhivatalhoz aziránt, hogy ne vegyék utólagosan könyvelésbe, illetőleg fizessék vissza a tőle követelt behozatali vámokat. Kérelme alátámasztására a fellebbező saját jóhiszeműségére, az illetékes hatóságoknak felróható mulasztásokra, és olyan hibáikra hivatkozott, amelyeket nem észlelhetett.

17. Az Olasz Köztársaság 2001. november 30-i levelében arra kérte a Bizottságot, hogy döntse el, indokolt-e az, ha a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján nem veszik utólagosan könyvelésbe, illetve a Vámkódex 239. cikke alapján visszafizetik a fellebbezőtől követelt behozatali vámokat.

18. A Bizottság 2002. június 3-i levelében néhány kiegészítő információt kért az olasz hatóságoktól, akik 2002. június 7-i levelükben válaszoltak.

19. A Bizottság 2002. július 25-i levelében arról a szándékáról tájékoztatta a fellebbezőt, hogy nem ad helyt a kérelmének. Azonban a végleges határozat elfogadása előtt a Bizottság felhívta a fellebbezőt, hogy közölje vele esetleges észrevételeit, és tekintsen be az eljárási aktába annak érdekében, hogy megismerje a nem bizalmas jellegű dokumentumokat.

A fellebbező képviselői 2002. augusztus 6-án a Bizottság helyiségeiben tekintették meg a közigazgatási aktát. Továbbá aláírtak egy nyilatkozatot, amelyben megerősítették, hogy betekintettek a nyilatkozat mellékletében felsorolt dokumentumokba.

20. A fellebbező 2002. augusztus 15-i levelében nyújtotta be észrevételeit a Bizottsághoz. Ezekben különösen azt az álláspontját tartotta fenn, hogy az illetékes vámhatóságok olyan tevőleges hibákat követtek el, amelyeket ő nem észlelhetett, és e hibákat olyan kötelezettségszegéseknek tartja, amelyek különleges helyzetet képezhetnek a Vámkódex 239. cikke értelmében.

21. A Bizottság 2002. október 18-án hozta meg a megtámadott határozatot, amelyet 2002. november 21-én közölt a fellebbezővel. A Bizottság először is megállapította, hogy indokolt a kérelem tárgyát képező behozatali vámok könyvelésbe vétele. A Bizottság másodsorban azonban megállapította, hogy indokolt a behozatali vámok visszafizetése a kérelemnek a 16 érvénytelen bizonyítványra vonatkozó részében, mivel a fellebbező ezek tekintetében különleges helyzetben volt a Vámkódex 239. cikke értelmében. Harmadsorban, a 32 vitatott bizonyítvánnyal kapcsolatban a Bizottság ellenben megállapította, hogy a fellebbező által hivatkozott körülmények nem voltak alkalmasak arra, hogy különleges helyzetet képezzenek a Vámkódex 239. cikke értelmében. Következésképpen a Bizottság a megtámadott határozat 2. cikkében úgy határozott, hogy nem indokolt az azokra vonatkozó 1 702 340,25 euró összegű behozatali vám visszafizetése.

B – *Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet*

22. Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. január 29-én érkezett keresetlevélben a fellebbező keresetet nyújtott be a Bizottság ellen, és kérelmezte a megtámadott határozat 2. cikkének megsemmisítését. A fellebbező kérelmeinek alátámasztása érdekében három jogalapra hivatkozott, melyeket először is a védelemhez való jogának, másodszor és harmadszor pedig a Vámkódex 239. cikkének, illetve a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértésére alapított.

23. A Bizottság azt kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság utasítsa el a keresetet, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

24. Az Elsőfokú Bíróság a keresetet teljes egészében elutasította.

1. Az első jogalap

25. Első jogalapja keretében a fellebbező úgy érvelt, hogy sérültek a védelemhez való jogai az igazgatási eljárás során, mivel noha betekinthetett abba az eljárási aktába, amely azokat az iratokat tartalmazza, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatot alapította, mégsem férhetett hozzá

azokhoz a dokumentumokhoz, amelyeknek döntő jelentőségük volt a Bizottság átfogó helyzetértékelésében.

26. E jogalapot elutasítva az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 88. pontjában úgy határozott, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartása e területen csak azt foglalja magában, hogy az érdekelt személy megfelelően ismertethesse az álláspontját azokról a körülményekről, illetve dokumentumokról, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatát alapította, és hogy a Bizottságnak nem kell önszántából betekintést biztosítania azon iratok összességébe, amelyek csak esetlegesen függnek össze azzal az esettel, amely az elengedés iránti kérelem keretében a Bizottság elé került.

27. Az Elsőfokú Bíróság a 92. pontban ezután úgy határozott, hogy az a körülmény, hogy a megtámadott határozat külön nem említi meg azokat a dokumentumokat, amelyekbe a fellebbező az igazgatási eljárás alatt nem tekinthetett bele, nem zárja ki azt, hogy e dokumentumok közül egyesek esetleg mégis a megtámadott határozat alapjául szolgáltak. Azt azonban nem lehet elfogadni, hogy ugyanez vonatkozik a nagy terjedelmű levélváltás egészére, amelyre a fellebbező hivatkozik, mivel e dokumentumok közül legalábbis jó néhány csak távolról érinti az ügy körülményeit. Az „ügy körülményeit csak távolról érintő" dokumentumok tekintetében az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy amennyiben nem közölték azokat a dokumentumokat, amelyek nem képezték a megtámadott határozat alapját, e közlés elmulasztása semmiképpen nem bír jelentőséggel, mivel e dokumentumok nem befolyásolhatták a megtámadott határozatot. Következésképpen a jelen jogalapot, már amennyiben ilyen dokumentumok közlésének elmulasztására vonatkozik, hatástalan jogalapként kell elutasítani.

28. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 98–100. pontjában a megtámadott határozat indokolásához a Bizottság által felhasznált dokumentumok tekintetében megállapította, hogy a fellebbező a Bizottság helyiségeiben megtekintette az aktát, és aláírt egy írásbeli nyilatkozatot, amelyben kifejezetten megerősíti, hogy betekintett minden olyan dokumentumba, amely közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódik a vitatott eljárási aktához. Továbbá e nyilatkozathoz egy jegyzéket is csatoltak, amely felsorolja valamennyi dokumentumot, amelybe az említett képviselő betekintett. E jegyzék alapján az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a fellebbező ténylegesen betekintett olyan dokumentumokba, amelyekről a kérelmében azt állította, hogy azokba nem volt betekintése.

29. A Bizottság és az UCLAF által a török hatóságokkal és a tagállamok vámhatóságaival folytatott levelezéssel kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy nem merül fel egyetlen olyan körülmény sem, amely alapján azt lehetne feltételezni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatát az eljárási aktában lévőktől eltérő dokumentumokra alapozta, amely aktához a felperes is hozzáfért a 2002. augusztus 6-i betekintés alkalmával.

2. A második jogalap

30. A második, a Vámkódex 239. cikke megsértésére alapított, és az Elsőfokú Bíróság által ugyancsak elutasított jogalap négy részből tevődik össze. Az első rész a D 437214. sz. A.TR.1 szállítási bizonyítvány téves minősítésére vonatkozik. A második és harmadik rész a török hatóságok, illetve

a Bizottság terhére rótt súlyos mulasztásokat ismerteti, a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet fennállásának igazolása érdekében. Végül a negyedik rész a kereskedelmi kockázat megítélésére, és arra vonatkozik, hogy a fellebbező nem volt nyilvánvalóan gondatlan.

31. A második jogalap első részét illetően az Elsőfokú Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy az áruk származásának meghatározása az exportáló és az importáló állam hatóságai közötti hatáskörmegosztáson alapul oly módon, hogy a származást az exportáló állam hatóságai állapítják meg, elsőként megvizsgálta a Bizottság, valamint az olasz és a török hatóságok közötti levelezést. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a 122. pontban megállapította, hogy a Bizottság a megtámadott határozat azon részében, amely a hamisított bizonyítványokra vonatkozik, alapvetően a török hatóságok ravennai vámhivatalnak küldött 1999. március 8-i levelére támaszkodott. Az említett levél és a török hatóságok ezt követő közlései tartalmának az összehasonlítása során azonban az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 124–128. pontjában megállapította, hogy ellentmondások tapasztalhatók a D 437214. sz. bizonyítvány minősítésével kapcsolatban, és a Bizottság a megtámadott határozat meghozatala előtt érvényesen nem állapíthatta meg, hogy az említett bizonyítvány hamisított (124. és 128. pont). Ez azonban a 2003. augusztus 22-i – tehát a megtámadott határozat meghozatalát követő – levél tartalmára tekintettel, amelyben a török hatóságok megerősítették az 1999. március 8-i levelükben foglalt megállapításaikat, mégsem elegendő a vitatott határozat megsemmisítéséhez, mivel a fellebbezőnek nem fűződik jogos érdeke a határozat alaki hiba miatti megsemmisítéséhez abban az esetben, ha a határozat megsemmisítésével csak a megsemmisített határozattal érdemben azonos új határozat meghozatalára kerülhetne sor (133. pont).

32. Az Elsőfokú Bíróság ezután megvizsgálta a második jogalap második részét, amely a török hatóságokkal szemben különböző mulasztásokat kifogásol, amely lényegében azon a feltevésen alapul, hogy a vitatott bizonyítványokat valójában a török hatóságok állították ki és hitelesítették.

33. Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság először is a megtámadott ítélet 150–152. pontjában kifejtette, hogy egyrészt annak megállapítása, hogy valódiak vagy hamisítottak-e a török hatóságok dokumentumai, kizárólag e hatóságok hatáskörébe tartozik, másrészt pedig az említett hatóságok megállapították, hogy a vitatott bizonyítványok hamisítottak. Ezután elutasította a fellebbező azon érvét, amely szerint a vitatott bizonyítványokon lévő bélyegzőlenyomatok és aláírások azt mutatják, hogy azokat valószínűleg a török hatóságok állították ki és hitelesítették. A török hatóságok által kiállított bizonyítványokra vonatkozó nyilvántartás vezetését sem a társulási megállapodás, sem annak végrehajtására vonatkozó előírások nem írják elő kifejezetten (161. pont). Továbbá az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy önmagában a hamisnak bizonyuló dokumentumok bemutatása nem teszi lehetővé az exportőrök és az azokat kibocsátó vámhatóságok közötti bármilyen összejátszás megállapítását (167. és 168. pontok).

Végül az Elsőfokú Bíróság úgy határozott, hogy a török hatóságok nem szegték meg a kölcsönös együttműködésre vonatkozó kötelezettségeiket, és hogy a fellebbező érvelését nem támasztja alá egyetlen bizonyíték sem (216–218. pontok).

34. Végül az Elsőfokú Bíróság a második jogalap harmadik részét vizsgálta meg, amely az Európai Közösségek Bizottsága által állítólag elkövetett mulasztások sorára vonatkozott.

35. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság először is emlékeztetett az UCLAF által Törökországban folytatott vizsgálatokra, és úgy határozott, hogy nem bizonyított, hogy a Bizottság olyan nehézségekbe ütközött volna a Török Köztársasággal megállapodott közigazgatási együttműködés során, amelyek indokolták volna a Társulási Tanács vagy a Vámegyüttműködési Vegyes Bizottság összehívását (238–240. pontok). Az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint tehát sem a társulási megállapodás, sem a Társulási Tanács határozatai, sem az alkalmazandó közösségi jogi szabályozás nem írt elő a bélyegző- és aláírásminták átadására vonatkozó kötelezettséget a szerződő felek között (249–257. cikkek), nem írt elő arra vonatkozó kötelezettséget, hogy figyelmeztesse az importőröket, ha kétsége támad az utóbbiak által a preferenciális rendszer keretében bonyolított vámügyletek érvényességével kapcsolatban (270. pont), vagy meghatározott vizsgálati módszer alkalmazását az UCLAF részére (284. pont).

36. A második jogalap negyedik részét, amely a fellebbező nyilvánvaló gondatlanságának hiányára vonatkozik, az Elsőfokú Bíróság hatástalan jogalapként elutasította, miután megállapította, hogy a Bizottság a megtámadott határozat hamisított bizonyítványokra vonatkozó részében nem tért ki arra a kérdésre, hogy a fellebbező gondosan vagy hanyag módon járt-e el (295. és 296. pontok).

3. A harmadik jogalap

37. Az Elsőfokú Bíróság így a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértésére alapított harmadik jogalapot elutasította, mivel a fellebbező nem tudta bizonyítani, hogy az illetékes hatóságok tevőleges magatartása hozzájárult a vitatott, hamisnak bizonyult bizonyítványok kiállításához, illetve elfogadásához (303–307. pontok).

4. A pervezető intézkedésekről és a kért bizonyításfelvételről

38. Végezetül az Elsőfokú Bíróság elutasította a fellebbező által előterjesztett bizonyítási indítványokat és az általa kért bizonyításfelvételt, mivel azok okafogyottak, vagy nem bírnak jelentőséggel a jogvita eldöntésében, és nem is szükségesek ahhoz (314–333. pontok).

C – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

39. A fellebbező a 2007. április 13-i beadvánnyal nyújtotta be a jelen fellebbezést, amelyet a Bíróság Hivatalánál 2007. április 16-án vettek nyilvántartásba.

40. A fellebbező kérelmezi, hogy a Bíróság

– helyezze hatályon kívül az Elsőfokú Bíróságnak a T-23/03. sz., 2007. február 6-án hozott ítéletét;

– adjon helyt a fellebbező által az elsőfokú eljárás keretében előterjesztett kérelmeknek; másodlagosan, utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz érdemi határozathozatalra;

– adjon helyt a fellebbező által a 2003. január 28-i, 2003. augusztus 4-i és 2003. augusztus 11-i beadványaiban előterjesztett, pervezető intézkedések iránti kérelmeknek; valamint

– az elsőfokú eljárás alperesét kötelezze a költségek viselésére.

41. 2007. június 22-i beadványával, amelyet a Bíróság Hivatalánál 2007. június 25-én vettek nyilvántartásba, a Bizottság a fellebbezésre válaszbeadványt terjesztett elő, amelyben kérelmezi, hogy a Bíróság

– utasítsa el egészében a fellebbezést;

– adjon helyt a Bizottság által az elsőfokú eljárás keretében előterjesztett kérelmeknek; és

– a fellebbezőt kötelezze az eljárás költségeinek viselésére, beleértve az elsőfokú eljárás költségeit is.

42. 2007. július 30-i végzésével a Bíróság elnöke megállapította, hogy viszonválasz benyújtása nem szükséges.

43. Az írásbeli eljárást követően 2008. január 10-én szóbeli tárgyalásra került sor, amelyen meghallgatták a felek szóbeli észrevételeit.

D – *A fellebbezés alátámasztására szolgáló jogalapok és a felek érvei*

44. Bevezetésképpen a Bizottság arra hivatkozik, hogy a fellebbezés arra az előfeltevésre épül, hogy a vitatott bizonyítványok nem hamisítottak. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben megállapította, hogy a 32 db vitatott A.TR.1 bizonyítvány hamisított, és azokat nem a török vámhatóságok állították ki. A fellebbezés az Elsőfokú Bíróság e ténymegállapításának megkérdőjelezését célozza, és ezért elfogadhatatlan. Ezenfelül a Bizottság különböző elfogadhatatlansági kifogásokat emel egyes, a fellebbezést alátámasztó jogalapok ellen.

45. Fellebbezésének alátámasztása érdekében a fellebbező kilenc jogalapot terjeszt elő.

46. Fellebbezése alátámasztására szolgáló *első jogalapjával* a *fellebbező* azon álláspontot képviseli, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a török hatóságok kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek az A.TR.1 áruforgalmi bizonyítványok valódiságának vagy szabályszerűségének ellenőrzésére. E tekintetben a fellebbező álláspontja szerint abban az esetben, ha elegendő objektív bizonyíték van arra vonatkozóan, hogy a kérdéses szabálytalanságokban harmadik ország illetékes vámhatóságai vettek részt, illetve az ilyen magatartásra vonatkozó konkrét gyanú esetében megszűnik e hatóságok kizárólagos hatásköre.

47. A *Bizottság* álláspontja értelmében arra tekintettel, hogy az Elsőfokú Bíróság következtetése szerint a török hatóságok részvétele a vitatott bizonyítványok hamisításában nem bizonyított, nincs ok semmilyen kételyre a török és a közösségi vámhatóságok közötti hatáskörmegosztás tekintetében.

48. *Második jogalapjával* a *fellebbező* arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül feltételezte azt, hogy az iratokba való betekintés joga csak azon dokumentumokra vonatkozik, amelyek a Bizottság megtámadott határozatának alapjául szolgáltak. A bizalmas dokumentumoknak is az iratokba való betekintésre vonatkozó jog tárgyát kellene képezniük. A Bizottság köteles lenne legalábbis arra, hogy közölje a bizalmas dokumentumok meglétét, és azokról bocsásson rendelkezésre egy nem bizalmas változatot.

49. A *Bizottság* válaszában azt az álláspontot képviseli, hogy a fellebbező érvelése a közösségi jog szempontjából megalapozatlan.

50. *Harmadik jogalapjával* azt kifogásolja a *fellebbező*, hogy az Elsőfokú Bíróság őt kötelezte a teljes bizonyítási teher viselésére a Vámkódex 239. cikke és a Vámkódex végrehajtási rendelet 905. cikke értelmében vett „különleges helyzeteknek” minősülő ténybeli körülmények tekintetében, mivel harmadik országokra vonatkozó (jelen esetben Törökország) vagy a Bizottság tevékenységi és befolyási körébe tartozó tényállásokról van szó. A bizonyítási teher ilyen megosztása a fellebbezőtől lehetetlent kíván, és az tőle nem várható

el. A fellebbező bizonyítási kötelezettségének eleget tett azon objektív bizonyítékok bemutatásával, amelyek komoly kételyeket és bizonyos valószínűséget alapoztak meg a kérdéses szabálytalanságok tekintetében.

51. A *Bizottság* álláspontja szerint e tekintetben nem a bizonyítási teher megosztásának kérdéséről van szó. A bizonyítási teher megosztásának kérdése ugyanis csak akkor merül fel, ha a vitatott tényállítás legalábbis eleve bizonyítható. A bizonyítási teher megfordulása azonban azzal a következménnyel jár, hogy a fellebbezőt, valamint a tagállami és a harmadik állambeli vámhatóságok *a priori* „általános gyanú" alá kerülnek, és őket kötelezik a – sok esetben lehetetlen – ellenbizonyításra. Ezenfelül a Bizottság megerősíti, hogy a fellebbező puszta feltételezéseiről van szó, és nem objektív bizonyítékokról.

52. *Negyedik jogalapjával* a *fellebbező* azt az álláspontot képviseli, hogy az Elsőfokú Bíróság a bizonyítási indítványai és az általa kérelmezett bizonyításfelvétel elutasításával megsértette az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 68. cikkének 1. §-át. Ez annál inkább fennáll, mert az Elsőfokú Bíróság nagyon magas követelményeket támasztott vele szemben a bizonyítási teher tekintetében. Ezenfelül az Elsőfokú Bíróság helytelenül feltételezte, hogy okafogyott az eljárási akta dokumentumainak bemutatására vonatkozó kérelme (313. pont), tekintettel arra, hogy kérelme egyrészt minden, az aktában szereplő dokumentumra vonatkozott, másrészt csak példaszerűen hivatkozott meghatározott dokumentumokra, például az 1998. december 9-i OLAF-jelentésre.

53. A *Bizottság* előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság célszerűtlenség és irrelevancia miatt jogosan utasította el a fellebbező bizonyítási indítványait és kérelmeit, mivel az aktában már szerepeltek a vonatkozó és összefüggő bizonyítékok.

54. Az *ötödik jogalap* olyan hibákra vonatkozik, amelyeket az Elsőfokú Bíróság állítólag a török hatóságok és a Bizottság mulasztásaira vonatkozó dokumentumok/tények jogi minősítésekor vétett.

55. A török hatóságok állítólagos mulasztását tekintve a *fellebbező* szerint először is az Elsőfokú Bíróság jogilag tévesen értelmezte és minősítette a vitatott bizonyítványokat. Másodsorban, kifogásolja az Elsőfokú Bíróságnak az A.TR.1 D 437214 bizonyítvány hamisítása kapcsán alkalmazott értelmezését. Harmadsorban, a bélyegzőlenyomatok összehasonlítása a szabálytalanná nyilvánított és a hamisítottnak tekintett bizonyítványokon nem mutatott ki különbséget, amely azt jelzi, hogy a vitatott bizonyítványokat helytelenül minősítették hamisítottnak. Negyedsorban, a fellebbező álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem ismerte el, hogy Törökország az 1/95 és 1/96 határozatok különböző rendelkezései alapján köteles a kiállított bizonyítványok nyilvántartásba vételére. Ezenkívül kifogásolja az Elsőfokú Bíróság azon megállapítását, hogy a hamisítóknak érdekében áll a hamisított bizonyítványokra olyan iktatószámot írni, amely valóban létezik. Ennek során arra a feltételezésre támaszkodik, hogy ugyanazon nyilvántartási szám alatt történő kétszeres

import azonnal feltűnne, különösen mivel a behozatali kikötő Ravenna volt, és egyetlen esetben sem állapítottak meg kettős nyilvántartási számot. Ötödsorban, a fellebbező állítja, hogy a török hatóságok közreműködtek a vitatott bizonyítvány kiállításában, mivel ezek a kiviteli engedély megadásakor megakadályozhatták volna a hamisított bizonyítványok alkalmazását, ha a benyújtott bizonyítványokat és az árut ellenőrizték volna. Hatodsorban, a fellebbező a török hatóságoknak a közigazgatási együttműködés keretei között megvalósult állítólagos mulasztása tekintetében kifogásolja az Elsőfokú Bíróság jogi értékelését, és különösen azt a megállapítást, hogy e hatóságok nyilatkozatai nem ellentmondóak. Végül különböző olyan körülményeket sorol fel, amelyek álláspontja szerint a török hatóságoknak a vitatott bizonyítványok kiállításában való közreműködését bizonyítják.

56. A *Bizottság* először is azt az álláspontot képviseli, hogy a fellebbező félreérti az Elsőfokú Bíróság az ötödik jogalap tekintetében tett megállapításainak természetét. Ez nem jogkérdésekre irányul, hanem tények értékelését tartalmazza, amelyek nem képezhetik felülvizsgálat tárgyát. Ezenkívül a fellebbező az ötödik jogalap keretei között – meg nem engedett módon – ismét előadja az elsőfokú eljárásbeli érvelését. A fellebbező nem tudja bizonyítani, hogy az Elsőfokú Bíróság mennyiben követett el e tekintetben téves jogalkalmazást. Állításai minden alapot nélkülöznek, és nincs bizonyíték értékük. A nyilvántartások vezetését sem a társulási megállapodás, sem más, jelen esetben alkalmazandó jogszabály nem írta elő.

57. A Bizottság állítólagos mulasztását tekintve a *fellebbező* úgy véli, hogy elegendő objektív bizonyíték áll rendelkezésre az illetékes török hatóságok rendszeres és tudatos jogsértéseire vonatkozóan, amely erőteljesebb ellenőrzést követelt volna meg a Bizottságtól a preferenciális rendszer keretében. A Vámkódex végrehajtási rendeletének 93. cikkére és az 1/96 határozat 4. cikkére alapozva a fellebbező azt az álláspontot képviseli, hogy a Török Köztársaság és a Bizottság (1995 és 1997 között) a vitatott időszakban is jogilag köteles lett volna arra, hogy közölje az illetékes vámtisztviselők török vámhatóságok által használt bélyegzőmintáit, illetve felszólítson azok közlésére. Az Elsőfokú Bíróság a tekintetben is tévesen alkalmazta a jogot, hogy nem arra az eredményre jutott, hogy a Bizottság köteles lett volna a gyümölcslékoncentrátum-importőröket figyelmeztetni – legkésőbb 1994 végén, 1995 elején – az A.TR.1 áruforgalmi bizonyítványok kiállítása kapcsán felmerülő törökországi szabályszerűtlenségekre. Ezenfelül az UCLAF megsértette az 1073/99/EK rendelet 1. és 3. cikkéből eredő, törökországi szabályszerű vizsgálatra vonatkozó kötelezettségeit, mivel nem alkalmazott meghatározott vizsgálati módszereket.

58. A *Bizottság* álláspontja szerint a fellebbező ismét csak az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításait és -értékelését vitatja. Sem Törökország, sem ő maga nem volt köteles az alkalmazandó jogszabályok alapján a bélyegző- és aláírásminták közlésére. A fellebbező álláspontja szerint az őt terhelő, az importőrök figyelmeztetésére vonatkozó kötelezettség tekintetében a Bizottság arra

figyelmeztet, hogy a jelen ügy keretében vitatott behozatalok az 1995. áprilistól 1997. novemberig terjedő időszakra tehetők, míg a török A.TR.1 bizonyítványok valódisága és tartalmuk helyessége tekintetében csak később, nevezetesen 1998-tól merültek fel kétségek.

59. A *fellebbező hatodik jogalapjával* arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság elmulasztotta hibás magatartásnak minősíteni azt, hogy a Bizottság nem hívta össze a Vámbizottságot, illetve a Társulási Tanácsot. E tekintetben a „Török televíziók"-ügyben hozott ítéletre hivatkozik. [3]

60. A *Bizottság* előadja, hogy a török hatóságok folyamatos és hibátlan együttműködési készségére tekintettel nem volt oka a Vámbizottság vagy a Társulási Tanács összehívására.

61. *Hetedik jogalapjával* a *fellebbező* előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság megtagadta a vitatott határozatnak a D 437214. sz. A.TR.1 bizonyítványra vonatkozó részében való megsemmisítéséhez fűződő jogos érdeke elismerését, mivel a Vámkódex 218. cikke (3) bekezdésének hároméves határidejére és a D 437214. sz. bizonyítvány állítólagos „hamisításáról" szóló elsőfokú bírósági ítéletre tekintettel már nem lehetett volna megemelni az egyszer már elengedett/ visszafizetett vámot egy újabb határozat révén.

62. A *Bizottság* álláspontja szerint a Vámkódex végrehajtási rendelete 905. és azt követő cikkeinek, valamint a Vámkódex 218. cikke (3) bekezdésének a fellebbező által alkalmazott értelmezése nem helytálló, mivel a jelen ügyben vitatott határozat a fent említett határidőn belül született, és azt az Elsőfokú Bíróság nem helyezte hatályon kívül.

63. *Nyolcadik jogalapjával* a *fellebbező* azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem ismerte el, hogy még azon feltételezés mellett is, hogy a vitatott bizonyítványok hamisak, a török hatóságok és a Bizottság a gazdasági szereplők és a közigazgatás közötti kapcsolat tekintetében elkövetett súlyos kötelezettségszegésére tekintettel tisztességtelen lenne őt olyan károk viselésére kötelezni, amelyek a vitatott határozatból származnak.

64. A *Bizottság* emlékeztet arra, hogy a vitatott határozatban nem foglalt állást abban a tekintetben, hogy a fellebbező gondosan vagy hanyag módon járt-e el, és ezért hatástalan a fellebbező ezen kérdést érintő érvelése.

65. *Kilencedik jogalapjával* a *fellebbező* azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság tagadta a török vámhatóságok tevőleges közreműködését az itt kérdéses 32 db A.TR.1 bizonyítványnak a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontja értelmében vett kiállítása és alkalmazása kapcsán.

3 – Az Elsőfokú Bíróság T-186/97., T-187/97., T-190/97–T-192/97., T-210/97., T-211/97., T-216/97–T-218/97., T-279/97., T-280/97., T-293/97. és T-147/99. sz., Kaufring és társai egyesített ügyekben 2001. május 10-én hozott ítélet (EBHT 2001., II-1337. o.).

66. Ezzel kapcsolatban a *Bizottság* előadja, hogy tekintettel arra, hogy a jelen esetben hamisított, nem a török hatóságok által kiállított bizonyítványokról van szó, hiányzik a török hatóságoknak a Vámkódex 22. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett „tevőleges hibája".

IV – A jogkérdésről

A – *Bevezető megjegyzések*

1. Anyagi jogi megfontolások

67. 1992. október 22-én hatályba lépett a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendelet, amely 253. cikke értelmében 1994. január 1-jétől alkalmazandó. A számos közösségi rendeltében és irányelvben elszórtan meglevő vámjogszabályt a vámunió keretében Vámkódexbe foglalták össze, amely a vámjogot a közösségi szinten vagy nemzeti szinten annak végrehajtására elfogadandó rendelkezésekkel együtt tartalmazza. A Vámkódex általános rendelkezései és eljárási szabályai a közös piac koncepciójából kiindulva hivatottak biztosítani az összes olyan vámtarifa és egyéb, akár agrár- és kereskedelempolitikai intézkedés egységes alkalmazását, amelyet a Közösség a közte és harmadik államok között bonyolódó áruforgalom tekintetében hozott meg. A közösségi vámjogszabályok egységes szerkezetbe foglalása nem korlátozódott a meglevő vámjogszabályok jogszabály-technikai átvételére; egyidejűleg módosításokat is eszközöltek, amelyek következetesebbé és egyszerűbbé teszik a vámjogot, valamint megszüntetik a még létező hiányosságokat annak érdekében, hogy e területen teljes közösségi jogot alkossanak. Így a Vámkódex többek között a behozatali és kiviteli vámok utólagos beszedése, visszafizetése és elengedése tekintetében új rendelkezéseket ír elő, amelyek részben fenntartották a korábbi jogot, részben módosításokat vezettek be. [4]

68. A Vámkódex bevezetése nyomán hatályon kívül helyezett korábbi közösségi normák közé tartozott – a Vámkódex 251. cikke értelmében – az 1697/79/EGK rendelet [5], amelynek 13. cikke a Vámkódex mai 239. cikkének megfelelő korábbi szabályozás [6], és amelyet a Bíróság többször is értelmezett. Csakúgy, mint ezen korábbi szabályozás esetében, a Vámkódex 239. cikke is a méltányossági szempontokon alapuló

4 – Lásd Dollen, M., „Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex". *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 24/1993. füzet, 754., 755. o.; Berr, C./Trémeau, H., *Le droit douanier*, 4. kiadás, Paris, 1997., 219. o.

5 – A megfizetésért felelős személytől meg nem követelt, az ilyen vámok megfizetésének kötelezettségével járó vámeljárás alá vont árukkal kapcsolatos behozatali, illetve kiviteli vámok utólagos beszedéséről szóló, 1979. július 24-i 1697/79/EGK tanácsi rendelet.

6 – Lásd Müller-Eiselt, P., „Nacherhebung – Erlass – Erstattung – Gedanken zum Vertrauensschutz in die Zollerhebung", *Vertrauensschutz in der Europäischen Union*, Köln, 1998., 106. o.

általános klauzula [7], amelynek keretei között a bizalomvédelem megvalósítása céljából a behozatali vagy kiviteli vámtartozások a gyakorlatban a leggyakrabban előforduló és a kifejezetten szabályozottaktól eltérő esetekben elengedhetők vagy visszafizethetők, amennyiben nem áll fenn az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság. Annak eldöntésekor, hogy az e rendelkezés értelmében vett különleges helyzet áll-e fenn, a Bizottságnak az e tekintetben őt megillető széles körű mérlegelési mozgástere keretei között az egész tényállást kell értékelnie, valamint mérlegelnie kell a Közösségnek a vámjogszabályok figyelembevételéhez fűződő érdekét, és a jóhiszemű gazdasági szereplő ahhoz fűződő érdekét, hogy ne szenvedjen el a rendes kereskedelmi kockázaton túlmenő hátrányokat.

69. A Vámkódex 239. cikkének általános klauzuláját különösen akkor kell alkalmazni, amikor a gazdasági szereplő és a közigazgatás közötti kapcsolatra tekintettel méltánytalan lenne, a gazdasági szereplő olyan kárt viseljen, amelyet rendes körülmények között nem szenvedett volna el. [8] A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapvetően azt követeli meg, hogy az érintett gazdasági szereplő a többi, azonos tevékenységet gyakorló gazdasági szereplőkkel összehasonlítva „rendkívüli helyzetben" legyen. [9] Hogy a Vámkódex 239. cikke értelmében vett ilyen „különleges körülmények" mikor állnak fenn, azt pontosította mind a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában, mind pedig a közösségi jogalkotó a Vámkódex végrehajtási rendeletében. [10]

70. A közösségi jog azonban kifejezetten nem ismeri el – legalábbis a Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikke értelmében

7 – A 244/85. és 245/85. sz., Cerealmangimi és Italgrani kontra Bizottság egyesített ügyekben 1987. március 12-én hozott ítélet (EBHT 1987., 1303. o.) 10. pontja, és a C-446/93. sz. SEIM-ügyben 1996. január 18-án hozott ítélet (EBHT 1996., I-73. o.) 41. pontja. Sack, J., *Zollrecht, Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, 1. kötet, C. II., 82. pont, 27. o. csak a Vámkódex végrehajtási rendeletének 905. cikkét jelöli meg a gyakorlat számára rendkívül fontos általános méltányossági klauzulaként, nyilvánvalóan azért, mert ez a rendelkezés tartalmazza „különleges helyzet" tényállási feltételeit. Más szerzők, mint például (a fenti 6. lábjegyzetben hivatkozott) Müller-Eiselt, P., 106. o. kizárólag vagy főképp a Vámkódex 239. cikkét említik mérvadó rendelkezésként. Helyesebb lenne a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második franciabekezdésére a Vámkódex végrehajtási rendeletének 905. cikkével összefüggésben hivatkozni a behozatali vámok különleges feltételek mellett történő elengedésének vagy visszafizetésének jogalapjaként.

8 – Az 58/86. sz., Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons ügyben 1987. március 26-án hozott ítélet (EBHT 1987., 1525. o.) 22. pontja.

9 – A Bíróság C-86/97. sz., Trans-Ex-Import ügyben 1999. február 25-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-1041. o.) 21. pontja és a C-61/98. sz., De Haan Beheer ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-5003. o.) 52. pontja; az Elsőfokú Bíróság a fenti 3. lábjegyzetben hivatkozott Kaufring és társai ügyben 2001. május 10-én hozott ítéletének 218. pontja.

10 – Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts* (szerk.: Witte, P./Wolffgang, H.-M.), Hamm, 2007., 414. o. álláspontja szerint a Bíróság és a Bizottság előírta, hogy e határozatlan jogi fogalmat hogyan kell értelmezni. A Vámkódex 239. cikke két különböző célt követ. Egyrészt a 236., 237. és 238. cikkekben tartalmazott esetcsoportokat kiszélesíti a Vámkódex végrehajtási rendeletében meghatározott olyan egyedi esetek katalógusával (a Vámkódex végrehajtási rendeletének 900. cikke), amelyekben szintén lehetséges az elengedés, illetve a visszafizetés. Az a tény, hogy ezt a katalógust a Vámkódex végrehajtási rendeletében helyezték el, lehetőséget nyújt a Bizottság számára, hogy a részére az EK 202. cikk harmadik francia bekezdése értelmében fenntartott jogalkotási hatáskörök keretei között további egyedi eseteket vegyen fel ebbe a csoportba, például a nemzeti vámhatóságok javaslatai vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján. Másrészt a nemzeti közigazgatást feljogosítják arra, hogy – a Vámkódex végrehajtási rendelete 236–238. és 900. cikkében megnevezett eseteken kívül – „különleges" egyedi helyzetekben visszafizetést vagy elengedést nyújtsanak, ha olyan körülmények állnak fenn, amelyeket nem az érintett személy csalárd szándéka vagy nyilvánvaló hanyagsága okozott (a Vámkódex végrehajtási rendelete 899. cikkének (2) bekezdése). A Vámkódexben és a Vámkódex végrehajtási rendeletében felsorolt visszafizetési esetek azonban nem taxatívek, mivel ezenfelül még léteznek visszafizetésre alkalmas tényállások. Ily módon alkalmazásra kerülhetnek a méltányossági szempontok, és elérhető, hogy az egyedi eset igazságos legyen. Itt is különleges szerepet játszik a közösségi bíróságok esetjoga. Így Huchatz, W., *Zollkodex* (szerk.: Witte, P.), 4. kiadás, München, 2006, 239. cikk, 30. pontja arra utal, hogy a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdése második franciabekezdésének és a Vámkódex végrehajtási rendelete 905. cikkének értelmében vett „különleges körülmények" fogalom kitöltése tekintetében visszanyúlhatunk az ítélkezési gyakorlatra – mindenekelőtt a Bíróság (akár a korábbi joggal kapcsolatban született) ítélkezési gyakorlatára.

vett – különleges körülményként az olyan preferenciális bánásmódot igazoló okmányok, illetve dokumentumok jóhiszemű bemutatását, amelyekről később kiderül, hogy tévesek vagy hamisítottak. E kizáró tényállási elemmel vette át a közösségi jogalkotó a Bíróság korábbi esetjogát a közösségi vámjogban. [11]

71. Tekintettel arra, hogy egyrészt a fellebbező az elsőfokú eljárásban a Bizottság határozatát az EK 230. cikk értelmében vett megsemmisítés iránti kereset útján lényegében azzal az indoklással támadta meg, hogy esetében a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésében és a Vámkódex végrehajtási rendelete 905. cikkében szereplő különleges körülmény áll fenn, és másrészt a Vámkódex végrehajtási rendeletének 904. cikke legalábbis első ránézésre ellentétben áll a behozatali vámok elengedésére vonatkozó kérelmével, abból kell kiindulni, hogy az imént említett rendelkezések alkotják azt az anyagi jogi keretet, amelyben a Bíróságnak dönteni kell majd a jelen fellebbezés elfogadhatóságáról és megalapozottságáról.

11 – Lásd a 98/83. sz., Van Gend & Loos kontra Bizottság ügyben 1984. november 13-án hozott ítélet (EBHT 1984., 3763. o.) 15–17. pontját, amelyben nem ismerték el az érvénytelen származási tanúsítványok kézhezvételét különleges feltételként, azzal az indoklással, hogy az ilyen körülmény a szakmai kockázatok közé sorolható, amelyeknek a vámáruszállító, tevékenysége természetéből fakadóan, ki van téve. Lásd továbbá a 827/79. sz. Acampora-ügyben 1980. december 11-én hozott ítélet (EBHT 1980., 3731. o.) 8. pontját, a C-348/89. sz. Mecanarte-ügyben 1991. június 27-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-3277. o.) 24. pontját, és a C-97/95. sz., Pascoal & Filhos ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-4209. o.) 57–60. pontját.

2. Eljárásjogi megfontolások

72. Eljárásjogi szempontból a fellebbezőnek a jelen jogvitára okot adó események pontos menetére vonatkozó kiterjedt és részletes fejtegetései tekintetében feltétlenül szükségesnek tartom azt, hogy emlékeztessek arra, hogy az EK 225. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a Bírósághoz benyújtható fellebbezés a jogkérdésekre korlátozott. A Bíróság alapokmányának 58. cikke előírja, hogy a fellebbezéssel az Elsőfokú Bíróság hatáskörének hiánya, eljárási hiba vagy a közösségi jog megsértése kifogásolható.

73. Annak megítélésekor, hogy kifogás a fellebbezés keretei között megengedhető módon előterjeszthető-e, azt kell figyelembe venni, hogy a fellebbezési eljárás célja az Elsőfokú Bíróság általi jogalkalmazás ellenőrzése, és semmi esetre sem az elsőfokú eljárás megismétlése. Az elsőfokú eljárás jogalapjának puszta megismétlése nem a fellebbezés során megengedett kifogás. A fellebbezésben sokkal inkább mind a megtámadott ítélet kifogásolt részeit, mind azon érveket kell pontosan megnevezni, amelyeken a hatályon kívül helyezési kérelem alapul. [12]

12 – Rengeling, H.-W./Middeke, A./Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*, München, 2003, § 28, 22. és 24. pont, 500., 501. o. A C-41/00. P. sz., Interporc kontra Bizottság ügyben 2003. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-2125. o.) 15. pontja, és a C-496/99. P. sz., Bizottság kontra CAS Succhi di Frutta ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-3801. o.) 48. pontja.

B – *A jogalapok vizsgálata*

1. Az első jogalap: az exportáló és importáló állam közötti feladatmegosztás elvének megsértése

a) Az exportáló és importáló állam közötti feladatmegosztásról

74. Az exportáló és importáló állam illetékes hatóságai közötti feladatmegosztás elvének a szállítási bizonyítványok valódiságának, illetve helytállóságának megítélése kapcsán hivatkozott megsértése tekintetében meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 120., 121., 150., 323. és 324. pontjaiban szereplő következtetései, amelyekre a fellebbező keresetlevelében utalt, az EGK és a Török Köztársaság közötti társulási megállapodás rendelkezéseinek figyelembevételével, valamint a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján születtek.

75. Az 1/96 határozat 15. cikke előírja, hogy a bizonyítványok eredetiségének és szabályszerűségének vizsgálatát az 1/95 határozat 29. cikke és 7. melléklete értelmében vett kölcsönös együttműködés keretei között hajtják végre. Ez a kölcsönös együttműködés e melléklet 3. és 4. cikke értelmében úgy történik, hogy a szerződő felek hatóságai kérelemre vagy hivatalból információt cserélnek a vámjogszabályokba ütköző vagy esetlegesen azokkal ellentétes, megállapított és célzott tevékenységekről. A közigazgatási együttműködés e rendszerének hatékonysága szükségszerűen feltételezi az érintett hatóságok között a hatáskörök megosztását, amelyet a Bíróság kifejezetten elismer.

76. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az áruk származásának meghatározása az exportáló és importáló állam hatóságai közötti hatáskörmegosztáson alapul; a származást pedig az exportáló állam hatóságai állapítják meg, és a rendszer működésének ellenőrzését az érdekelt hatóságok közötti együttműködés biztosítja. E rendszert az a körülmény indokolja, hogy az exportáló állam hatóságai vannak leginkább abban a helyzetben, hogy közvetlenül megvizsgálják az érintett termék származását meghatározó tényezőket. [13] Az áruk származásának meghatározása tekintetében e hatáskörmegosztásnak továbbá az az

13 – Az Európai Gazdasági Közösség és a Svájci Államszövetség között 1972. július 22-én kötött megállapodás tekintetében a Bíróság 218/83. sz., Les Rapides Savoyards és társai ügyben 1984. július 12-én hozott ítéletének (EBHT 1984., 3105. o.) 26. pontja, az Európai Gazdasági Közösség és az Osztrák Köztársaság között 1972. július 22-én kötött megállapodás tekintetében a C-12/92. sz., Huygen és társai ügyben 1993. december 7-én hozott ítéletének (EBHT 1993., I-6381. o.) 24. és 25. pontja, és az Európai Gazdasági Közösség és a Ciprusi Köztársaság közötti társulás alapításáról szóló, 1972. december 19-én kötött megállapodás tekintetében a C-432/92. sz., Anastasiou és társai ügyben 1994. július 5-én hozott ítéletének (EBHT 1994., I-3087. o.) 38. pontja,. Lásd továbbá a C-153/94. és C-204/94. sz., Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben 1996. május 14-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-2465. o.) 19. pontját.

előnye, hogy biztosabb és egységesebb eredményekhez vezet, és ezáltal megakadályozza a kereskedelemben a forgalom megzavarását és a verseny torzítását.

77. Ez a mechanizmus csak akkor képes működni, ha az importáló állam vámigazgatása elismeri az exportáló állam hatóságainak jogszerűen tett megállapításait. [14] Amint azt a Bíróság a Les Rapides Savoyards és társai ügyben [15] hozott ítéletében kifejtette, a – Közösség és harmadik állam közötti kölcsönös kötelezettségeket megalapozó – nemzetközi szabadkereskedelmi megállapodások keretei között szükséges a harmadik állam hatóságai által jogszerűen meghozott határozatoknak a tagállamok vámhatóságai általi elismerése, annak érdekében, hogy a Közösség megkövetelhesse ezen állam vámhatóságaitól a tagállamok vámhatóságai által hozott, a Közösségből ezen államba exportált áru származását tekintő határozatok figyelembevételét.

78. Habár az importáló ország vámhatóságait a preferenciális elbánásra vonatkozó igazolás bemutatása nem kötelezi jogilag arra, hogy az importálónak biztosítsák a kérelmezett preferenciális elbánást. Ha azonban a preferenciális elbánásra vonatkozó igazolást formálisan szabályszerűen állították ki, akkor anyagi jogi szabályszerűsége vélelmezendő. Így a preferenciális elbánásra vonatkozó igazolás bemutatásával legalábbis ténylegesen, azaz az exportáló ország vámhatóságainak ténymegállapításai tekintetében kötelező erő áll be. [16]

79. Ebből az következik, hogy egy olyan áru importáló államának vámhatóságai, amelyet az exportáló állam vámhatóságai által jogszerűen kiállított bizonyítvány alapján hoztak be, a társulási megállapodás rendelkezéseinek megfelelően nem tagadhatják meg a kedvezményes elbánás alkalmazását.

80. Még ha az importáló állam vámhatóságainak megalapozott kétségei vannak is ezen áru tényleges származásával kapcsolatban, az exportáló állam vámhatóságait csak a származás utólagos ellenőrzésére kérhetik. [17]

81. A vámhatóságok közötti együttműködés és feladatmegosztás ilyen rendszere szükségszerűen ahhoz vezet, hogy a hatóságokat köti ezen utólagos vizsgálat eredménye is, ha az exportáló állam vámhatóságai meg tudják határozni a kérdéses áruk származását. A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az importáló állam vámhatóságai csak abban a különleges esetben ellenőrizhetik maguk a vitatott bizonyítvány eredetiségét és szabályszerűségét, valamint csak akkor vehetnek

14 – A fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Faroe Seafood és társai ügyben hozott ítélet 20. pontja, és a C-23/04–C-25/04. sz., Sfakianakis egyesített ügyekben 2006. február 9-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-1265. o.) 23. pontja.

15 – A fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 27. pontja.

16 – A fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Prieß, H.–J., *Zollkodex*, 27. cikk, 41. pont.

17 – Lásd Léger főtanácsnok fenti 14. lábjegyzetben hivatkozott Sfakianakis-ügyben 2005. október 20-án tett indítványának 33. pontját.

figyelembe egyéb bizonyítékokat a kérdéses áru származása tekintetében, ha az exportáló állam vámhatóságai nem képesek szabályszerűen elvégezni az utólagos vizsgálatot. [18]

82. A fellebbező felfogásával ellentétben az ítélkezési gyakorlat mindenesetre nem értelmezhető úgy, hogy az importáló állam olyan vizsgálati jogosultsággal rendelkezik, hogy először a jogszerűséget, majd ezt követően az exportáló állam megállapításait összességében felülvizsgálhatja és megkérdőjelezheti. A Bíróság a Pascoal & Filhos ügyben [19] hozott ítéletben úgy határozott, hogy az importáló állam hatóságai egyedül azon körülmény miatt állapíthatják meg, hogy a jogszabályi előírások alapján fennálló vámtartozásokat nem fizették meg, hogy az exportáló állam illetékes hatóságai az utólagos vizsgálat után kijelentik, hogy egy bizonyítvány nem érvényes a ténylegesen kivitt árukra, és ezért szedhetik be utólagosan e vámokat. Ezenfelül a Bíróság megállapította, hogy a kérdéses szabályozásban semmi nem kötelezi az utóbbi hatóságot arra, hogy kivizsgálja az ellenőrzés eredményének helyes voltát vagy az áru származását.

83. Így rögzíteni kell, hogy az olasz hatóságok és a Bizottság – a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban, ahogy azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 120. és 121. pontjában helytállóan kifejtette – alapvetően kötve voltak a török hatóságoknak a kérdéses 32 db bizonyítvány eredetiségére vonatkozó értékeléséhez. Semmi nem indokolja a török és a közösségi vámhatóságok közötti, jogszabályban meghatározott hatáskörmegosztás módosítását. Sokkal inkább a Bizottság meglátásával kell egyetértenem, amely szerint a közösségi vámhatóságok nincsenek abban a helyzetben, hogy maguk ítéljék meg, hogy valamely harmadik állam eléjük terjesztett kiviteli bizonyítványai eredetiek vagy hamisítványok. Ezt a megállapítást ezért kizárólag az exportáló állam – ennek megfelelően szakavatott – vámhatóságai, jelen esetben tehát a török vámhatóságok tehetik meg.

b) Az exportáló állam hatóságainak jogellenes magatartása esetén az eltérő értékelés kérdéséről

84. Álláspontom szerint nem kell megválaszolni azt a kérdést, hogy más értékelés szükséges-e abban az esetben, ha szabálytalanságok léptek fel, amelyek végül a harmadik állam vámhatóságainak közreműködésében valósultak meg, hiszen legalábbis a jelen esetben nem bizonyítható a török hatóságok jogellenes magatartása. Sőt, itt olyan tényekről van szó, amelyek értékelése alapvetően az Elsőfokú Bíróság feladata [20], és amelyet a Bíróság csak annyiban vizsgálhat

18 – A fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Huygen és társai ügyben hozott ítélet 27. pontja.

19 – A fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 37. pontja.

20 – A C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-123. o.) 48. pontja, és a C-194/99. P. sz., Thyssen StaHL AG kontra Bizottság ügyben 2003. október 2-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-10821. o.) 33. pontja. Lenaers, K./Arts, D./Maselis, I.: *Procedural Law of the European Union*, 2. kiadás, London, 2006., 453. o., 16-003. pont arra utal, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a tények megállapítására. Az a körülmény, hogy a fellebbezés jogkérdésekre korlátozott, azt jelenti, hogy az Elsőfokú Bíróság rendelkezik egyedül erre vonatkozó hatáskörrel. Ebből az következik, hogy a fellebbező sem az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításait nem kérdőjelezheti meg, sem olyan tényeket nem terjeszthet elő, amelyeket az Elsőfokú Bíróság az elsőfokú eljárás során nem állapított meg.

felül, amennyiben az eljárási aktából kiderül, hogy a megállapítások ténylegesen hibásak.[21] Ha a bizonyítékokat szabályszerűen szerezték, és az általános jogelveket, valamint a bizonyítási teherre és a bizonyítási eljárásra vonatkozó szabályokat betartották, akkor egyedül az Elsőfokú Bíróság feladata az elé terjesztett bizonyítási eszközök bizonyító értékének megítélése.[22]

85. Ami a vita tárgyát képező 32 db behozatali bizonyítvány hamisítványként való minősítését illeti, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 122. pontjában először is a török hatóságok 1999. március 8-i, a ravennai vámhivatalnak küldött levelét említi meg, amelyhez csatolták azon 32 db bizonyítvány listáját, amelyet a török hatóságok hamisítványnak tekintettek. Ezután az Elsőfokú Bíróság a 125. pontban arra a többértelműségre utal, amely az e levélben és az UCLA Állandó Képviseletének 1999. április 22-én írt levélben szereplő megállapítások összehasonlításából kiderül. Ebben az időpontban az érintettek számára a nehézség abból állt, hogy kétséget kizáróan meg tudják állapítani a török hatóságok írásos nyilatkozataiból azt, hogy a kérdéses bizonyítványok hamisítottak, vagy csupán tévesek-e. Az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy az alkalmazott „not correct […] and not issued according to the rules" megfogalmazás akként is értelmezhető, hogy a kérdéses bizonyítványok nem hamisítványok. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 129. cikkében megállapítja, a török hatóságok 2003. augusztus 22-i levele azonban a hamisításra vonatkozó minden kételyt eloszlat. Eszerint az Elsőfokú Bíróság az elé terjesztett tényekre tekintettel téves jogalkalmazás nélkül megállapíthatta, hogy a vita tárgyát képező 32 db behozatali bizonyítvány hamisítvány.

86. A fellebbezőnek a török hatóságok állítólagos közreműködésére vonatkozó kifogásával kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság a 167. pontban kifejtette, hogy önmagában a hamisnak bizonyuló dokumentumok bemutatása nem teszi lehetővé az exportőrök és az azokat kibocsátó vámhatóságok közötti bármilyen összejátszás megállapítását. Az Elsőfokú Bíróság ezáltal téves jogalkalmazás elkövetése nélkül utalt arra, hogy a török hatóságoknak a hamisítványokban való közreműködésével kapcsolatban nincsenek bizonyítékok.

87. Nem érthetek egyet a fellebbező azon érvelésével sem, miszerint a szabálytalan bizonyítványok kiállítása súlyos szabálytalanság, amely indokolja a török hatóságok értékelésének elutasítását. Ez az érvelés ugyanis azt célozza, hogy megkérdőjelezze a Bíróság által elismert, az exportáló és az importáló állam között a bizonyítványok eredetiségére és szabályszerűségére vonatkozó vizsgálat során fennálló feladatmegosztást. Ezenkívül az, hogy az illetékes vámhatóságok tévedés nyomán szabálytalan bizonyítványokat állítanak ki, nem azonosítható általánosságban a bizonyítványok büntetőjogilag üldözendő hamisításával.

88. Következésképpen az első jogalapot el kell utasítani.

21 – A fenti 20. lábjegyzetben hivatkozott Aalborg Portland és társai ügyben hozott ítélet 48. pontja.

22 – Lásd Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnoknak a fenti 20. lábjegyzetben hivatkozott Aalborg Portland és társai ügyben 2003. február 11-én ismertett indítványa 38. pontját. A C-280/99. P–C-282/99. P. sz., Moccia Irme és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. június 21-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-4717. o.) 78. pontja, és a C-185/95. P. sz., Baustahlgewerbe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-8417. o.) 24. pontja.

2. A második jogalap: az aktába való betekintés vagy egyéb védelemhez való jog megsértése

89. A fellebbező az aktákba való betekintéshez fűződő jogának megsértésére hivatkozik. Mivel a közigazgatási eljárásban a védelemhez való joga terjedelmének felülvizsgálatát kéri a Bíróságtól, az eljárásjogot érintő jogkérdésről van szó, és ezért a jogalap elfogadható.

90. A fellebbező azt sérelmezi, hogy kizárólag olyan iratokba tudott betekinteni, amelyekre a Bizottság a megtámadott határozatot alapozta. Ugyanakkor nem tekinthetett bele az úgynevezett egyéb dokumentumokba, valamint a bizalmas dokumentumokba, amelyek közé a Bizottság az UCLAF illetőleg az OLAF jelentéseit is sorolja.

91. Az Elsőfokú Bíróság saját ítélkezési gyakorlatára [23] hivatkozva a megtámadott ítélet 88. pontjában először is kifejtette, hogy az eljárási jogok tiszteletben tartása a vámok elengedésére vonatkozó igazgatási eljárással összefüggésben csak azt foglalja magában, hogy az érdekelt személy megfelelően ismertethesse az álláspontját azokról a körülményekről, közöttük azokról a dokumentumokról, amelyeket a Bizottság a határozata indokolásában a terhére ró. Ez az elv tehát nem követeli meg, hogy a Bizottság önszántából biztosítson betekintést azon iratok összességébe, amelyek csak esetlegesen függnek össze azzal az esettel, amely az elengedés iránti kérelem keretében a Bizottság elé került. Ha az érdekelt személy úgy ítéli meg, hogy ezek a dokumentumok alkalmasak a különleges helyzet, és/vagy annak bizonyítására, hogy részéről nem merült fel nyilvánvaló gondatlanság vagy csalárd szándék, akkor neki kell hozzáférést kérnie ezekhez az iratokhoz azon rendelkezések alapján, amelyeket az intézmények az EK 255. cikk alapján fogadtak el.

92. Az Elsőfokú Bíróság továbbá a 89. pontban emlékeztetett arra, hogy a Bizottság az érdekelt fél kérelmére köteles hozzáférést biztosítani a megtámadott határozatot érintő valamennyi nem bizalmas jellegű közigazgatási dokumentumhoz. Ilyen kérelem hiányában tehát nem lehetséges automatikus hozzáférés azon dokumentumokhoz, amelyek felett a Bizottság rendelkezik. [24]

93. Az Elsőfokú Bíróság e fejtegetéseit a dokumentumokhoz történő hozzáféréshez való jognak a tagállamok jogaiban, valamint a közösségi jogban jellemző jelenlegi módozatai alapján kell vizsgálni. Egyrészt ez a jog elválaszthatatlan kapcsolatban áll a jogállamban az igazgatási eljárás keretei között érvényesülő azon eljárási garanciákkal, amelyek a közigazgatási határozat címzettjei számára biztosítottak. Másrészt ez a jog a nyilvánosság információkhoz való hozzáférési jogának a kifejeződéseként is felfogható, amely az állam minden szervétől és egyéb intézményétől átlátható, demokratikus

23 – Az Elsőfokú Bíróság T-205/99. sz., Hyper kontra Bizottság ügyben 2002. július 11-én hozott ítéletének (EBHT 2002., II-3141. o.) 63. pontja, és a T-329/00. sz., Bonn Fleisch Ex- und Import kontra Bizottság ügyben 2003. február 27-én hozott ítéletének (EBHT 2003., II-287. o.) 46. pontja.

24 – Az Elsőfokú Bíróság T-42/96. sz., Eyckeler & Malt kontra Bizottság ügyben 1998. február 19-én hozott ítéletének (EBHT 1998., II-401. o.) 81. pontja, a T-50/96. sz., Primex Produkte Import-Export és társai kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 17-én hozott ítéletének (EBHT 1998., II-3773. o.) 64. pontja és a fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott Bonn Fleisch Ex- und Import kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46. pontja.

kontrollnak alávetett tevékenységet követel meg. [25]

94. Az EK 225. cikk pontosítja az Európai Unióról szóló szerződés 1. cikkének (2) bekezdésében szabályozott átláthatóság elvét, és ezzel egyidejűleg megvalósítja az uniós polgároknak az Európai Unió Alapjogi Chartája 42. cikkében előírt információs szabadságát is. [26] A jelen jogvitában mindazonáltal elsősorban az egyének jogainak az igazgatási eljárás keretei között megvalósuló védelme tekintetében merült fel a kérdés, amely eljárás végén a Bizottságnak a Vámkódex 239. cikke alapján a behozatali vámok elengedéséről kellett határoznia. Következésképpen a fellebbező az EK 225. cikk szerinti kérelem lehetőségére e jogalap sajátos funkciója miatt csak akkor hivatkozhat, ha védelmét nem biztosították különleges rendelkezések. Mindeközben a fellebbezőt mindazonáltal megillette a közösségi bíróságok ítélkezési gyakorlata által elismert meghallgatáshoz való jog [27], valamint a Bizottság előtti igazgatási eljárás keretei között az aktákba történő betekintéshez való jog.

95. Amint azt a Bíróság többször is hangsúlyozta, a védelemhez való jog mint alapjog azon általános jogelvekhez tartozik, amelyek védelmét biztosítani hivatott [28], amelynek során figyelembe veszi a tagállamok közös alkotmányos hagyományait, valamint azon irányelveket, amelyek az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez (EJEE) hasonló nemzetközi szerződéseken alapulnak, amelynek a megkötésében a tagállamok részt vettek, vagy amelyhez a tagállamok csatlakoztak. [29]

25 – A C-58/94. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 1995. november 28-án ismertetett indítványa (EBHT 1996., I-2169. o.) 13–15. pontjában Tesauro főtanácsnok szintén megkülönbözteti az igazgatási eljárás keretei között a nyilvános dokumentumokhoz az egyén jogai védelme érdekében történő hozzáférés funkcióját és az állam tevékenységével kapcsolatos információhoz való hozzáférésre vonatkozó közérdeket.

26 – Broberg, M., Access to documents: a general principle of Community law?, *European Law Review* (2002), 196., 197. o. utal arra, hogy a közösségi szervek birtokában található dokumentumokba történő betekintéshez való jog biztosítására az első valódi lépést a Maastrichti Szerződés Záróaktájának 1992. február 7-i aláírása jelentette. Az e Záróaktához kapcsolódó indoklás 17. pontjában a tagállamok hangsúlyozzák a döntéshozatali eljárás átláthatósága és a közösségi szervek demokratikus jellege közötti kapcsolatot. Az indoklás 17. pontjára adott válaszként a Tanács és a Bizottság közösen bevezettek egy, a tanácsi és bizottsági dokumentumokhoz történő hozzáférésre vonatkozó magatartáskódexet (HL L 340., 41. o.). Ugyanakkor a dokumentumok nyilvánossága és az azokhoz való hozzáférés elvét csak az Amszterdami Szerződés hatálybalépésével vették át a közösségi jogba. Ettől kezdve az Európai Unióról szóló szerződés 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a döntéseket a „lehető legnyilvánosabban" kell meghozni. A Szerződésbe újonnan felvett EK 255. cikk biztosítja, hogy bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult hozzáférni az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz. Ez a jog szerepel az Európai Unió 2000. december 7-én kihirdetett Alapjogi Chartájának 42. cikkében is (2000/C 364/01). A másodlagos közösségi jog szintjén ezt a jogot végül az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet rendelkezései pontosították (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

27 – A C-121/91. és C-122/92. sz., CT Control (Rotterdam) és JCT Benelux kontra Bizottság egyesített ügyekben 1993. július 6-án hozott ítélet (EBHT 1993., I-3873. o.) 48. pontjában a Bíróság először is megállapította, hogy az 1430/79 rendelet 13. cikke szerinti eljárás, amely megelőzi a behozatali vámok visszafizetéséről vagy elengedéséről szóló bizottsági határozat elfogadását, különböző stádiumokat ölel fel, amelyek közül néhány tagállami (az érintett vállalkozás kérelmének benyújtása, a vámhatóság első ellenőrzése), míg mások közösségi szinten játszódnak le (a kérelemnek a Bizottság elé terjesztése, a vámmentességgel foglalkozó bizottság helyzetvizsgálata, a szakértők csoportjának meghallgatása, a Bizottság döntése, annak az érintett tagállammal való közlése). A Bíróság továbbá megállapította, hogy ha ez az eljárás a közösségi jognak megfelelően zajlik, biztosít az érintettek számára minden szükséges jogi garanciát, nevezetesen a tisztességes eljárás garanciáit.

28 – A C-7/98. sz. Krombach-ügyben 2000. március 28-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-1935. o.) 25. és 26. pontja, és a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P–C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., „PVC II" egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-8375. o.) 316. pontja.

29 – Lásd a C-274/99. P. sz., Connolly kontra Bizottság ügyben 2001. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-1611. o.) 37. és 38. pontját.

96. A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az iratbetekintési jog a védelemhez való jog biztosítása alapelvének következményeként azt jelenti, hogy a Bizottságnak biztosítania kell az érintett vállalkozás számára, hogy megvizsgálja a nyomozati aktában szereplő összes olyan dokumentumot, amelyek esetleg jelentőséggel bírhatnak a védelme tekintetében. [30] Ide tartoznak mind a terhelő, mind a felmentő dokumentumok, kivéve a más vállalkozások üzleti titkait, a Bizottság belső iratait és egyéb bizalmas információkat. [31]

97. Mivel a hozzáféréshez való jog nem korlátozódik azon dokumentumokra, amelyekre a Bizottság a terhelő határozatot alapozta, hanem kiterjed minden dokumentumra, amely esetleg az igazgatási határozat címzettjének a védelmére szolgálhat, a Bíróság ezen ítélkezési gyakorlatának értelmében vett iratbetekintési jog széles körűbbnek tűnik, mint az az értelmezés, amely az Elsőfokú Bíróság ítéletének alapjául szolgált. Nem kifogásolható azonban a bizalmasnak minősített iratok kezelése, amelyeket ki kell vonni a betekintés alól.

98. Az Elsőfokú Bíróság véleményem szerint az iratbetekintési jogot a vámok elengedésére vonatkozó igazgatási eljárással összefüggésben megengedhetetlen módon megszorítóan értelmezte, amelyet alapvetően téves jogalkalmazásként kellene értékelni.

99. Mindazonáltal, álláspontom szerint önmagában nem indokolhatja a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését az ezen általános jogelv normatív terjedelméről alkotott eltérő felfogás. Eljárásgazdaságossági megfontolások, valamint az érintettek számára biztosított eljárásjogi garanciák védelmi funkciója miatt alaposan meg kell vizsgálni azt, hogy az Elsőfokú Bíróság eltérő végkövetkeztetésre jutott volna-e, ha számításba veszi a közösségi jog alkalmazásakor a Bíróság ítélkezési gyakorlatát.

100. Amint azt a Bíróság a Hercules Chemicals [32] ügyben hozott ítéletében az iratbetekintési joggal összefüggésben ugyanis már megállapította, nem áll fenn téves jogalkalmazás, ha az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint az összes egyéb iratba történő betekintés megengedése sem eredményezte volna a Bizottság vita tárgyát képező határozatának a megsemmisítését, és ennek következtében utasítja el a fellebbező érvelését a védelemhez való jog megsértése tekintetében.

101. Ez az ítélkezési gyakorlat az általános közigazgatási jog és a Közösség igazgatási

30 – Ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-30/91. sz. Solvay-ügyben 1995. június 29-én hozott ítéletének (EBHT 1995., II-1775. o.) 81. pontja, és a Bíróság C-199/99. P. sz., Corus UK kontra Bizottság ügyben 2003. október 2-án hozott ítéletének (EBHT 2003., I-11177. o.) 125–128. pontja.

31 – Lásd a 85/76. sz., Hoffmann-La Roche kontra Bizottság ügyben 1979. február 13-án hozott ítélet (EBHT 1979., 461. o.) 9. és 11. pontját, a C-51/92. P. sz., Hercules Chemicals kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-4235. o.) 75. pontját, és a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P–C 252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-8375. o.) 315. pontját.

32 – A fenti 31. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 80–82. pontja.

eljárásjogának [33] egyik lényeges alapelvét érinti, amelynek értelmében az eljárási hiba csak akkor alapozza meg az igazgatási határozat bírósági hatályon kívül helyezését, ha kihatással bír magára a határozat tartalmára.

102. Amint Mischo főtanácsnok a „PVC”-ügyben [34] tett indítványában helytállóan kifejtette, az iratbetekintési jog nem önálló cél, hanem arra irányul, hogy az érintettnek lehetősége legyen védelemhez való jogának hatékony gyakorlására. Ebből szükségképpen következik, hogy az iratbetekintés során felmerülő szabálytalanságok nem vezethetnek a megtámadott határozat megsemmisítéséhez, ha nem voltak hatással e jogok gyakorlására.

103. Az Aalborg Portland ügyben [35] tett indítványában Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok az iratbetekintési jog imént említett védelmi funkciója tekintetében kifejtette, hogy nem relevánsak az eljárási hibák, ha az érintettnek ennek ellenére megfelelő védekezési eszközök álltak a rendelkezésére. Csak akkor kerülhetne tehát sor a határozat megsemmisítésére, ha azt kell megállapítani, hogy az eredmény az eljárási út leggondosabb betartása mellett kedvezőbb lehetett volna az érintett részére, vagy ha éppen e formai hiba következtében nem állapítható meg, hogy más döntés született-e volna.

104. Az Elsőfokú Bíróság lényegében ezt az érvelést alkalmazta, amikor a megtámadott ítélet 94. pontjában az iratbetekintési jog megsértésére vonatkozó kifogást azzal utasította el, hogy amennyiben nem közölték azokat a dokumentumokat, amelyek nem képezték a megtámadott határozat alapját, e közlés elmulasztása semmiképpen nem bír jelentőséggel, mivel e dokumentumok nem befolyásolhatták a megtámadott határozatot. Ez a végkövetkeztetés az Elsőfokú Bíróság tényértékeléséhez tartozik, és így jogi szempontból nem támadható meg.

105. Azon iratok tekintetében, amelyekkel a Bizottság a megtámadott határozatot indokolta, utalni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság nem hagyta figyelmen kívül azt a körülményt, hogy a fellebbező képviselője a 2002. augusztus 6-án a Bizottság helyiségeiben megtekintette a megtámadott határozathoz kapcsolódó eljárási aktát, majd aláírt egy írásbeli nyilatkozatot, amelyben kifejezetten megerősítette, hogy betekintett minden olyan dokumentumba, amely közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódik a vitatott eljárási aktához. Továbbá e nyilatkozathoz egy jegyzéket is csatoltak, amely felsorol valamennyi dokumentumot, amelybe

33 – Így a megsemmisítés iránti kereset megalapozottsága érdekében egy „lényeges” eljárási szabály megsértése szükséges, amikor is nem a „lényeges” és „lényegtelen” eljárási szabályok között tesznek különbséget, hanem a jogsértés „lényegi” jellege a döntő. A konkrét eset körülményei alapján kell megítélni azt, hogy lényeges eljárási jogsértésről van-e szó, mivel ugyanazon szabály megsértése a körülményektől függően lehet súlyosabb vagy kevésbé súlyos. Általánosságban valamely eljárási szabály akkor lényeges, ha az eljárási hiba befolyással bírhatott a jogi aktus tartalmára, vagy ha az eljárási szabályt éppen az érintett védelmére bocsátották ki (a fenti 12. lábjegyzetben hivatkozott Rengeling, H.-W./Middeke, A./Gellerman, M., 7. §, 98. pont, 139. o.). A Bíróság 30/78. sz., Distillers Company kontra Bizottság ügyben 1980. július 10-én hozott ítéletének (EBHT 1980., 2229. o.) 26. pontjában, és a (fenti 20. lábjegyzetben hivatkozott) Thyssen StaHL kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 31. pontjában megállapította, hogy a védelemhez való jog megsértésének számít, ha valamely, a Bizottság által elkövetett hiba alapján fennáll a lehetősége annak, hogy az általa lefolytatott igazgatási eljárás más eredményhez vezethetett volna.

34 – Mischo főtanácsnoknak a C-244/99. P. és C-251/99. P. sz., „PVC”-ügyben 2001. október 25-én ismertetett indítványa (a 2002. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-8375. o.]) 331. pontja.

35 – A fenti 22. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 28–30. pontja.

az említett képviselő betekintett. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 99. és 100. pontjában kifejezetten megállapította, ezek között szerepelt az UCLAF missziójának 1998. december 9-i jelentése, valamint ugyanezen keltezéssel a Bizottság/az UCLAF levele a török állandó képviseletnek, amelynek hiányát a fellebbező a fellebbezési eljárásban ismét kifogásolja. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság jogosan indulhatott ki abból, hogy a fellebbező – állításaival ellentétben – betekinthetett ezen iratokba.

106. Ami az iratokhoz való hozzáférésre vonatkozó kérelmet illeti, amelyet a fellebbező a megtámadott határozat kibocsátását és a kereset megindítását követően terjesztett elő, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 102. pontjában megállapította, hogy ennek nincs jelentősége annak megítélésében, hogy esetlegesen sérült-e a felperes védelemhez való joga az igazgatási eljárás során, és ez nem érinti az említett határozat jogszerűségét sem.

107. Az Elsőfokú Bíróság érvelése mutatja, hogy megvizsgálta, hogy az érintett iratok akárcsak a legkisebb haszonnal járhattak volna-e a fellebbező részére. Ezért tehát nem szorítkozott arra a kérdésre, hogy az érintett iratok át nem adása kihatással volt-e a végleges határozat tartalmára.

108. Az Elsőfokú Bíróság érvelése ugyanis lényegében azt mutatja, hogy az érintett iratok nemcsak hogy nem szolgáltak volna új érvvel a fellebbező számára, hanem azokra vagy nem lehetett volna hivatkozni, vagy tartalmuk miatt a Bizottság megállapításait erősítették volna meg, vagy legalábbis nem szolgáltathatták volna a legcsekélyebb ellenérvet sem.

109. Álláspontom szerint ezért az Elsőfokú Bíróság vizsgálati módszerét alapvetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően alakította ki, és végkövetkeztetései helytállóak.

110. Végül értékelni kell az Elsőfokú Bíróság által a fellebbezőnek az iratbetekintési joga gyakorlására vonatkozó, részben következetlen magatartásával kapcsolatban kifejtett érvelését. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis a megtámadott ítélet 102. pontjában helyesen hívta fel arra a figyelmet, hogy a felperes az igazgatási eljárás folyamán nem nyújtott be kérelmet az eljárási akta más részeihez való hozzáférés iránt, és nem élt a Bizottság által 2003. július 10-én felajánlott, a kért dokumentumok megtekintésére vonatkozó lehetőséggel sem. Erre tekintettel ellentmondásosnak tűnik, ha a fellebbező ezek ismerete nélkül az elsőfokú eljárásban védelemhez való joga gyakorlásával kapcsolatos mulasztásokat kifogásol, és a fellebbezési eljárásban megtámadja az elsőfokú ítélet jogilag nem kifogásolható indokait.

111. A második jogalapot mindezek alapján el kell utasítani.

3. A harmadik jogalap: a bizonyítási teher megosztása

112. A Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett „körülmények", illetve a Vámkódex végrehajtási rendelete 905. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „különleges helyzet" fennállásának megállapítása feltételezi meghatározott tények és körülmények bemutatását, bizonyítását és értékelését. A felek között azonban vitatott a bizonyítási teher konkrét megosztása, amelynek tekintetében a fellebbező a bizonyítási teher megfordulására, illetve annak könnyítésére tart igényt. Amikor a fellebbező érvelésével végül is azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy figyelmen kívül hagyta a bizonyítási teherre vonatkozó eljárásjogi alapelveket, a közösségi jog téves alkalmazására, és így elfogadható jogalapra hivatkozik. [36]

113. E jogalap vizsgálatához először is néhány alapvető, a bizonyítási tehernek a behozatali vámok visszafizetésére, illetve elengedésére irányuló eljárás keretei között megvalósuló megosztásával kapcsolatos megjegyzésre van szükség.

114. Először is azt kell figyelembe venni, hogy az eljárásjog általánosan elfogadott szabályai értelmében rendszerint az, aki valamely jogszabály feltételeire hivatkozik, köteles azok fennállását bizonyítani. [37] Ennek következtében rendszerint az importőr feladata bemutatni és bizonyítani azt, hogy a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „különleges körülményről" van szó, amely indokolja a behozatali vámok elengedését. [38] Ugyanez érvényes például az áruk származásának bizonyítására, ha e kérdés tisztázásától függ annak eldöntése, hogy sor kerül-e a behozatali vámok visszafizetésére, vagy sem. [39]

115. Ellenkezőleg, az arra vonatkozóan meghozandó határozatának keretei között, hogy fennáll-e „különleges körülmény" – amelynek tekintetében rendelkezésére áll

36 – A fenti 12. lábjegyzetben hivatkozott Rengeling, H./Middeke, A./Gellermann, M., § 28, 502–504. o. szerint a Szerződések, az Elsőfokú Bíróság alapokmánya és eljárási szabályzata eljárási szabályai mellett a közösségi jog az eljárást érintő általános jogelvei is azon eljárási jogszabályok közé tartoznak, amelyek megsértésére a fellebbezés alapítható. Így a fellebbezés ugyanúgy kifogásolhatja az eljárásban érintettek tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését, mint a bizonyítási teher vagy a bizonyítási eljárás alapelveinek megsértését. A bizonyítási teherre vonatkozó jogszabályoknak az Elsőfokú Bíróság által történt helyes alkalmazása ellenőrizhetőségéről lásd a C-49/92. P. sz. Anic-ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-4125. o.) 96. pontját, a C-2/01. P. és C-3/01. P. sz., BAI és Bizottság kontra Bayer egyesített ügyekben 2004. január 6-án hozott ítélet (EBHT 2004., I-23. o.) 47., 61. és 117. pontját, a C-551/03. P. sz., General Motors kontra Bizottság ügyben 2006. április 6-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-3173. o.) 51. és 52. pontját, és a C-403/04. P. és C-405/04. P. sz., Sumitomo Metal Industries és Nippon Steel kontra Bizottság egyesített ügyekben 2007. január 25-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-729. o.) 39. pontját.

37 – Lásd továbbá Kokott főtanácsnok C-293/04. sz., Beemsterboer Coldstore Services ügyben 2005. szeptember 8-án tett indítványának (EBHT 2006., I-2263. o.) 47. pontját.

38 – Lásd továbbá a fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Alexander, S., *Zollkodex*, Vor 220. cikkének 4. pontját, miszerint a vámtartozás megfizetéséért felelős személy viseli a visszafizetést megalapozó tények tekintetében a bizonyítási terhet.

39 – Lásd a Bíróság (fenti 27. lábjegyzetben hivatkozott) CT Control ügyben 1993. július 6-án hozott ítéletének 39. pontját, miszerint a behozatali vámok visszafizetését elérni kívánó importőrnek, és nem a Bizottságnak kell bizonyítania, hogy a behozott termék ACP (afrikai, karibi, csendes-óceáni) országból származik, amelyre vonatkozóan a Közösség kedvezményes elbánást ír elő.

a megfelelő mérlegelési jogkör [40] – a Bizottság feladata annak bizonyítása, hogy az importőr által előterjesztett bizonyítványok hamisítottak, illetve tévesek. Nem kell azonban bizonyítania azt, hogy nem áll fenn különleges körülmény, ha a Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikke c) pontjának feltételei teljesülnek, hiszen ez a rendelkezés már tartalmaz a Bizottság számára kötelező, a közösségi jogalkotó által megadott értékelést arra vonatkozóan, hogy az importőr esetleges jóhiszeműsége a Vámkódex 239. cikke szerinti eljárásban nem védhető.

116. Amint azt már a jelen ügyhöz fűzött bevezető megjegyzéseimben kifejtettem [41], a közösségi jogalkotó e kizáró tényállási elem megfogalmazásával átvette a Bíróság eddigi állandó ítélkezési gyakorlatát, amelynek értelmében nem a behozatali vámok elengedését indokló különleges körülmény az, hogy olyan jóhiszemű iratokat nyújtanak be a vámmentesként bejelentett áruk vonatkozásában, amelyekről később kiderül, hogy hamisak. Ezt az ítélkezési gyakorlatot a többek között a Van Gend és Loos [42] ügyben hozott alapvető fontosságú ítélet óta azzal indokolták, hogy a Közösség nem köteles viselni a jogellenes ügyletekből adódó hátrányos következményeket. A Bíróság megállapította, hogy az érvénytelen származási tanúsítványok kézhezvétele alapvetően a szakmai kockázatok közé tartozik, amelyeknek a gazdasági résztvevő tevékenységéből adódóan ki van téve, és aki ezért kártérítési keresetet nyújthat be a hamisítás elkövetője ellen.

117. Az e szabály alóli kivételeket az Elsőfokú Bíróság csupán azon hamisítási ügyekben ismerte el, amelyek túlmennek az érintett gazdasági szereplő normál kereskedelmi kockázatán, például ha a Bizottság megsérti a felügyeleti kötelezettségét [43], vagy ha a vámtisztviselők részt vettek a jogellenes ügyletekben. [44] Korlátlanul egyet kell érteni ezzel az elsőfokú bírósági ítélkezési gyakorlattal, mivel számol azzal a körülménnyel, hogy az érintett gazdasági szereplő – eltekintve az ő jelenlétét is megkövetelő eljárásrészektől – rendszerint csak csekély befolyásolási lehetőséggel rendelkezik a vámeljárás lefolytatására, és így támaszkodnia kell arra, hogy az illetékes hatóságok kötelességszerűen teljesítik feladataikat a közigazgatási

40 – Így a Bizottság az ítélkezési gyakorlat alapján – annak megítélése érdekében, hogy az ügytől függően olyan különleges körülmények fennállnak-e, amikor az érintett a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének értelmében sem nyilvánvalóan hanyag módon nem járt el, sem csalárd szándékkal nem rendelkezett – köteles az összes releváns tényt figyelembe venni (lásd ebben az értelemben a Bíróság 160/84. sz., Oryzomyli Kavallas és társai kontra Bizottság ügyben 1986. május 15-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 1633. o.] 16. pontját, és az Elsőfokú Bíróság T-346/94. sz., France-aviation kontra Bizottság ügyben 1995. november 9-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2841. o.] 34. és 36. pontját).

41 – Lásd a fenti 70. pontot.

42 – A 11. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 15–17. pontja.

43 – A fenti 24. lábjegyzetben hivatkozott Eyckeler & Malt kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 189–191. pontja és a fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott Kaufring és társai ügyben hozott ítélet 218. pontja.

44 – A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott Kaufring és társai ügyben hozott ítélet 231. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy csupán olyan hibák alapoznak meg az utólagos beszedéstől való eltekintésre vonatkozó igényt, amelyek az illetékes hatóságok tevőleges magatartására vezethetők vissza, és amelyeket a vámtartozás megfizetésére köteles értelmes személy nem ismerhetett fel. Ezen ügy középpontjában a társulási megállapodás átültetésével kapcsolatos szabálytalanságok sora, és a török hatóságok részéről az ezekből levezetett társulási jog, valamint a Bizottságnak felróható – e rendelkezések végrehajtásának ellenőrzéséhez kapcsolódó – súlyos mulasztások álltak. A T-330/99. sz. Rotermund-ügyben 2001. június 7-én hozott ítélet (EBHT 2001., II-1619. o.) 58. pontjában a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „különleges körülmény” olyan visszaélésből adódott, amelyet kizárólag a rendeltetési vámhivatal egyik alkalmazottjának aktív közreműködésével lehetett ésszerűen magyarázni, így az Elsőfokú Bíróság e tekintetben azt állapította meg, hogy a Bizottság nem korlátozódhat annak követelésére, hogy a felperes az ilyen bűnsegély elkövetésének egyértelmű és meghatározott bizonyítékait szolgáltassa. Ez az ítélkezési gyakorlat megemlítésre került a T-332/02. sz. Nordspedizionieri-ügyben 2004. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2004., II-4405. o.) 58. pontjában is.

együttműködés rendszerének keretei között. E tekintetben méltánytalan lenne, ha olyan károk viselésére kötelezték, amelyek az igazgatási szervek jogellenes ügyleteire vezethetők vissza.

118. E tekintetben azonban emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlatban kifejlesztett kritériumok csak az állandó ítélkezési gyakorlat pontosításként szolgáló kiigazításai annak érdekében, hogy érvényesüljön a konkrét esetben az anyagi igazságosság. [45] Ez egyébiránt megfelel a közösségi bíróságok eddigi ítélkezési gyakorlatának, amelynek értelmében a behozatali vámokat csak meghatározott feltételek bekövetkezése esetén, és csak külön előírt esetekben lehet elengedni, így – az importra vonatkozó rendes szabályozás alóli kivételként – a vonatkozó jogszabályokat megszorítóan kell értelmezni. [46] Ennek alkalmazását tehát meg kell előznie a tényállás – a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök értékelése mellett történő – szigorú vizsgálatának. Az eljárásjog általánosan elismert szabályainak megfelelően és a Bíróság – a Van Gend és Loos ügyben hozott ítéletet követő – egyértelmű ítélkezési gyakorlatára tekintettel következetesnek tartom, hogy a fellebbező viselje a bizonyítási terhet azon szabálytalanságok fellépése esetén is, amelyek esetleg megalapozhatnák a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „különleges körülményeket”.

119. A fellebbező által a bizonyítási teher megfordítása érdekében felhozott érvek nem meggyőzőek.

120. Amint azt a Bizottság helytállóan előadja, a jelen ügyben a fellebbező állításával ellentétben nem elsősorban a bizonyítási teher megosztásának kérdéséről van szó. A bizonyítási teher megosztásának kérdése csak akkor vetődik fel, ha a vitatott tényállítás legalább részben bizonyítható. Mindeközben a fellebbező fejtegetéseinek nincs alapja, hiszen az Elsőfokú Bíróság nem talált támpontot az elméletéhez, amely szerint a török hatóságok kötelezettségszegést követtek el a társulási megállapodás átültetésekor, valamint megsértették a közigazgatási együttműködésre vonatkozó szabályokat. A megtámadott ítélet 194. pontjából sokkal inkább az következik, hogy az UCLAF törökországi misszióit az első hamisítvány felfedezése után ésszerű határidőben kezdték meg. Egyébként az Elsőfokú Bíróság a 195. pontban utal arra, hogy a török hatóságok által folytatott vizsgálatok nagyon sok bizonyítványt érintettek, de az általuk hamisítottnak tekintett bizonyítványok jegyzékét mégis elég gyorsan továbbították a ravennai vámhivatalnak. Végül az Elsőfokú Bíróság a 196. pontban utal arra a bőséges levélváltásra, amely a közösségi és a török hatóságok között zajlott a vitatott bizonyítványok

45 – Az „exceptio est strictissimae interpretationis” elvnek megfelelően. A kivételt meghatározó rendelkezések megszorító értelmezésével kapcsolatban lásd például a C-307/05. sz., Del Cerro Alonso és társai ügyben 2007. szeptember 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-7109. o.) 39. pontját, a C-346/03. és C-529/03. sz., Atzeni és társai egyesített ügyekben 2006. február 23-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-1875. o.) 79. pontját, és a C-286/02. sz. Bellio Fratelli ügyben 2004. április 1-jén hozott ítélet (EBHT 2004., I-3465. o.) 46. pontját.

46 – A Bíróság C-48/98. sz., Söhl & Söhlke ügyben 1999. november 11-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-7877. o.) 52. pontja; az Elsőfokú Bíróság a fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott Bonn Fleisch Ex- und Import ügyben hozott ítéletének 63. pontja.

tárgyában. E tekintetben nem támadható az Elsőfokú Bíróság végkövetkeztetése, hogy nem bizonyítja semmi a fellebbező azon állítását, miszerint a török hatóságok, különösen a török állandó képviselet 2000-től kezdve megtagadta volna a Bizottsággal való együttműködést.

121. Az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításai értelmében nincsen a török hatóságoknak a kérdéses behozatali bizonyítványok hamisításában való állítólagos közreműködésére vonatkozó adat, így sikertelen a fellebbező azon próbálkozása, hogy párhuzamot vonjon az alapjogvita és a Kaufring és társai ügyben hozott ítélet tényállása között. A fellebbező érvelésével ellentétben a hamisnak bizonyuló dokumentumok bemutatása nem teszi lehetővé az exportőrök és az azokat kibocsátó vámhatóságok közötti bármilyen összejátszás megállapítását, hiszen máskülönben a Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikke c) pontjában foglalt szabályozás felesleges lenne.

122. A fellebbező érvelésének nem kielégítő következetességétől eltekintve álláspontom szerint a bizonyítási teher megosztásának megfordítása aligha lenne kedvező a fellebbező számára, hiszen a Bizottság és az UCLAF/OLAF nyilvánvalóan hivatalból minden szükségeset megtettek, ideértve a helyszíni ellenőrzési missziók eszközlését is annak érdekében, hogy a török hatóságokkal egyetértésben tisztázzák az alapjogvita tényállását. Így ellenkező bizonyítékok híján abból kell kiindulni, hogy a Bizottság és a török hatóságok kimerítették a közigazgatási együttműködés jogi lehetőségeit, amelyeket részükre a társulási megállapodás biztosított. Ebben az összefüggésben kifejezetten arra kell utalni, hogy a Bizottság a harmadik országokban – mint Törökország – nem rendelkezik önálló nyomozati jogosultságokkal, hanem rá van utalva ezen harmadik országok együttműködésére, és az együttműködés megtagadása esetén legfeljebb következtetéseit vonhatja le.[47] Amennyiben fáradozásai nem eredményeztek sem a hamisítás eredetére vonatkozó adatokat, sem az illetékes hatóságok kötelezettségszegő magatartására vonatkozó gyanút, nem látható be, hogy az érintett számára milyen haszonnal járna a bizonyítási teher megosztásának megfordítása. Ugyanez érvényes a fellebbező által igényelt könnyített bizonyítási teherre is, mivel végül is a Bizottság köteles vizsgálatai eredményét az Elsőfokú Bíróság rendelkezésére bocsátani. Az ezáltal elért ismeretek ezért a fellebbező hasznára is válnak. A bizonyítási tehernek az Elsőfokú Bíróság által megállapított megosztása megtámadásának ezért csak az lehet a célja, hogy utólag alap

47 – A fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Alexander, S., *Zollkodex*, 220. cikk, 72. pont emlékeztet arra, hogy a közösségi misszió által foganatosított nyomozások terjedelme csak a vizsgálat tárgyától és attól függ, hogy az adott harmadik ország mennyire tűri a nyomozást. Az, hogy a közösségi missziók eltűrése valószínűleg kérhető a Vámkódex végrehajtási rendelete 80. cikke (1) bekezdése második franciabekezdésének értelmében vett kölcsönös együttműködés keretei között, vagy hogy a Közösség a Vámkódex végrehajtási rendelete 94. cikke (6) bekezdésének második mondata értelmében részt vehet harmadik államok hatóságainak nyomozásában, nem változtat azon, hogy a saját nyomozással rendelkező közösségi missziókat nem tekinthetjük a közigazgatási együttműködés rendszeréhez tartozónak. Lásd összehasonlításképpen az OLAF jogosultságait az Európai Unión belül, Weitendorf, S., „Die interne Betrugsbekämpfung in den Europäischen Gemeinschaften durch das Europäische Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF)", *Europäisches und internationals Integrationsrecht*, 15. kötet, Hamburg, 2006., 243. o., valamint Kuhl, L., „Les pouvoirs d'enquête de l'OLAF", *La protection des intérêts financiers de l'Union et le rôle de l'OLAF vis-à-vis de la responsabilité pénale des personnes morales et des chefs d'entreprises et admissibilité mutuelle des preuves*, Brüsszel, 2005., 90. o., ahol a szerzők utalnak arra, hogy a Hivatal a tagállamokban zajló ellenőrzések keretei között is rá van utalva a helyi hatóságok teljes körű segítségére. Így a helyszíni nyomozások végrehajtásához szükséges a nemzeti hatóságok előzetes beleegyezése és felügyelete.

nélkül megkérdőjelezze az Elsőfokú Bíróság által téves jogalkalmazás nélkül eszközölt ténymegállapításokat. Tekintettel arra, hogy az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításai mellett a tények általa végrehajtott értékelése sem tartozik a Bíróság ellenőrzése alá, ezt a jogalapot el kell utasítani.

4. A negyedik jogalap: a pervezető bizonyításfelvételről való lemondás

123. Negyedik jogalapjával a fellebbező az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 64. cikkének 4. §-a és 65. cikke alapján kérelmezett pervezető intézkedések elutasítását, és így az eljárásjog téves alkalmazását kifogásolja, amelyet a Bíróság alapvetően felülvizsgálhat. Ugyanakkor az Elsőfokú Bíróságnak van fenntartva a döntés a jogvita eldöntésére vonatkozó pervezető intézkedések célszerűségét tekintve. [48]

124. A fellebbező által az eljárásjogi jogsértésekre vonatkozóan előterjesztett kifogások mindezekre tekintettel megalapozatlanok.

125. Ami az UCLAF 1998. december 23-i missziós jelentésének állítólag elmulasztott bemutatását illeti, meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 99. pontjában helyesen feltételezte azt, hogy a fellebbező betekintett ezen iratokba. [49] Az előterjesztett jelentések teljességének hiányára vonatkozó további kifogásnak ellentmond, hogy a fellebbező fellebbezési kérelmében maga is elismeri, hogy e jelentések hiányzó részeit 2005. december 12-én megkapta, így a 2005. november 15-i szóbeli tárgyalás időpontjában már ismerte ezen iratok teljes tartalmát. Következésképpen helyesen utasították el – mint okafogyottat – az aktában szereplő iratok bemutatására vonatkozó kérelmét.

126. Ezenkívül az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 324. pontjában utal arra, hogy a török hatóságok egyértelműen kijelentették, hogy a vitatott bizonyítványok hamisak. Az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az eljárási akta iratainak fényében és figyelemmel a fellebbező által felhozott kifogásokra úgy tűnik, hogy ezek az intézkedések, amelyek annak bizonyítására szolgálnak, hogy valódi dokumentumokról van szó, nem bírnak jelentőséggel a jelen jogvita eldöntésében, és nem is szükségesek ahhoz. Az Elsőfokú Bíróság ezért az őt megillető mérlegelési mozgásteret gyakorolva úgy

48 – Eljárási szabályzata 49. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróság az eljárás minden szakaszában – a főtanácsnok meghallgatását követően – elrendelhet pervezető intézkedést vagy bizonyításfelvételt. A pervezető intézkedések a döntések előkészítését, az eljárás lefolytatását és a jogvita lehető legjobb körülmények között történő rendezését hivatottak biztosítani. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az Elsőfokú Bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a bizonyításfelvétel a jogvita megoldása szempontjából hasznos-e. Lásd az Elsőfokú Bíróság T-138/98. sz., ACAV és társai kontra Tanács ügyben 2000. február 22-én hozott ítélet (EBHT 2000., II-341. o.) 72. pontját, és a T-68/99. sz. Toditec-ügyben 2001. május 16-án hozott ítélet (EBHT 2001., II-1443. o.) 40. pontját. Az Elsőfokú Bíróság e tekintetben a számára az eljárási szabályzat által kijelölt határok között mérlegelési jogkörrel rendelkezik.

49 – Lásd a fenti 105. pontot.

határozott, hogy nem rendeli el ezen intézkedéseket. Ez a döntése jogi szempontból nem megtámadható.

127. Következésképpen ezt a jogalapot is el kell utasítani.

5. Az ötödik jogalap: dokumentumok/tények jogi minősítése a török hatóságok és a Bizottság állítólagos kötelezettségszegései tekintetében

128. Bevezetésképpen arra kell utalni, hogy a fellebbező ötödik jogalapjával többségében az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításait és -értékelését támadja, amelyek alapvetően nem képezhetik a jelen eljárás tárgyát. Vizsgálatuk nem megengedhető, amennyiben azok jogi minősítésének és azon jogkövetkezmények felülvizsgálatáról van szó, amelyeket az Elsőfokú Bíróság az előbbiekből levont a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „különleges körülmény" fennállásának tagadása érdekében. [50]

50 – Ha az Elsőfokú Bíróság megállapította vagy értékelte a tényállást, a Bíróság az EK 225. cikk alapján hatáskörrel rendelkezik arra, hogy felülvizsgálja e tényállás jogi minősítését és az Elsőfokú Bíróság által a tényállásból levont jogi következtetéseket (lásd ebben az értelemben [a fenti 20. lábjegyzetben hivatkozott] Lenaerts, K./Arts, D./Maselis, I., 457. o., 16-007. pont). Amint azt a Bíróság számos alkalommal kimondta, e minősítés valójában jogkérdés, és mint ilyet a Bíróság a fellebbezési eljárás során vizsgálata alá vonhatja. Lásd a C-499/03. P. sz., Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben 2005. március 3-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-1751. o.) 41. pontját, a C-19/93. P. sz., Rendo és társai kontra Bizottság ügyben 1995. október 19-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-3319. o.) 26. pontját, és a C-470/00. P. sz., Parlament kontra Ripa di Meana és társai ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-4167. o.) 41. pontját.

129. Kiegészítésképpen azt kell megjegyezni, hogy amennyiben a fellebbező érvelésekor a bizonyítási teher más megosztásából indul ki, mint amelyet az Elsőfokú Bíróság alapul vett [51], ezt a jogi véleményt a harmadik jogalappal kapcsolatban kifejtett végkövetkeztetéseimre tekintettel el kell utasítani.

130. Az elkövetkezendőkben kitérek a török hatóságok és a Bizottság állítólagos kötelezettségszegéseire, amelyekre a fellebbező a „különleges körülmény" fennállásával kapcsolatos érvelését alapítja. Az ismétlések elkerülése végett érvelésem azon szempontokra koncentrál, amelyek különösen lényegesnek tűnnek, és csak röviden térek ki azokra, amelyek már a jogi értékelés tárgyát képezték.

a) A török hatóságok állítólagos kötelezettségszegéseiről

i) A 32 db kérdéses A.TR.1 bizonyítvány hamisítványnak minősítése

131. A 32 db kérdéses A.TR.1 bizonyítvány hamisítványnak minősítésére tekintettel elegendő utalni arra, hogy az Elsőfokú

51 – A fellebbezési kérelem 108. pontja.

Bíróság – a jogot nem tévesen alkalmazva – megállapította, hogy a török bizonyítványok valódiságát csak az illetékes török hatóságok állapíthatják meg. [52] Ezek megerősítették – amint azt az Elsőfokú Bíróság helyesen felismerte – a szóban forgó bizonyítványok hamis jellegét. [53]

ii) A D 437214. sz. szállítási bizonyítványról

132. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a 129. és azt követő pontokban helytállóan megállapította, a török hatóságok 2003. augusztus 22-i levelükben eloszlattak minden kétséget a D 437214. sz. bizonyítvány hamisított voltával kapcsolatban.

133. A kérdéses bizonyítványok hamisított volta azonban önmagában nem indokolja a török hatóságokkal szemben emelt kötelezettségszegési kifogást, nem is szólva a közreműködésre vonatkozó kifogásról. Ennek megfelelően a fellebbezőnek a 32 db kérdéses A.TR.1 bizonyítvány hamisítottként való értékelése kapcsán elkövetett kötelezettségszegésére vonatkozó érvelését el kell utasítani.

52 – Lásd a fenti 83. pontot.

53 – Lásd a fenti 85. pontot.

iii) A török vámhatóságok kötelezettségszegése a bélyegző tekintetében

134. El kell továbbá utasítani a fellebbező azon érvelését, amely a török vámhatóságoknak a bélyegzővel kapcsolatos kötelezettségszegését érinti, mivel nem támasztotta alá a szükséges mértékben azt, hogy az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálható téves jogalkalmazást követett volna el. Már önmagában ez a körülmény is indokolja ezen érv – mint elfogadhatatlan – elutasítását.

135. Pusztán elővigyázatossági szempontból utalni kell arra, hogy annak, hogy a fellebbező kérdéses és szabályszerűen hitelesített bizonyítványok bélyegzői közötti állítólagos hasonlóságból arra kíván következtetni, hogy a kérdéses bizonyítványok nem hamisak, hanem csak tévesek, ellentmond az, hogy ez a vélemény jogi szempontból nem helyettesítheti a török hatóságok egyértelmű értékelését a fent már említett okokból.

iv) A török hatóságok kötelezettségszegése a hivatalos dokumentumok nyilvántartása tekintetében

136. Egyet kell értenünk az Elsőfokú Bírósággal abban, hogy sem a társulási megállapodásból, sem az annak végrehajtására hozott jogszabályokból nem olvasható ki a török hatóságok megfelelő nyilvántartás

vezetésére vonatkozó kötelezettsége. Ugyanakkor osztom a fellebbezőnek a fellebbezési kérelme 136. pontjában megfogalmazott álláspontját, mely szerint a hivatalos dokumentumok nyilvántartása egy jól szervezett hatóságnál bevett gyakorlat, és ezért igazság szerint magától értetődik. Ahogy a fellebbező megjegyzi, a nyilvántartás ezzel egy időben a közigazgatási együttműködés szabályszerű teljesítésének alapja is.

137. Ez a megállapítás önmagában nem tudja alátámasztani a fellebbező azon érvelését, hogy a vitatott bizonyítványok valódiak. Ezen érveléssel ellentétesek a török hatóságok egyértelmű megállapításai. Sokkal inkább az Elsőfokú Bíróság azon érvelését kell előnyben részesíteni, miszerint a hamisítóknak kifejezetten érdekében áll, hogy a hamisított bizonyítványokon a szabályos bizonyítvánnyal egyező nyilvántartási számot használjanak. Ezzel kapcsolatban nem ismerhető fel a jog téves alkalmazása.

v) A török hatóságoknak a szabálytalan bizonyítványok kiállításában való közreműködése általi kötelezettségszegése

138. Amint azt már kifejtettem, az Elsőfokú Bíróság helyesen jutott arra az eredményre, hogy pusztán azon körülményből, hogy az itt vitatott bizonyítványok hamisítottak, önmagában nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a török hatóságok részt vettek ezen hamisításban.

vi) A török hatóságoknak a közigazgatási együttműködés keretei között történt kötelezettségszegése

139. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 194–206. pontjában megállapította, hogy a török hatóságok részéről az együttműködés teljes körűen megfelelő volt. Ennek során különösen arra utalt, hogy a kérdéses bizonyítványok ellenőrzését a török hatóságok maguk rendelték el, és hogy e hatóságok több száz bizonyítványt vizsgáltak meg megfelelő határidőn belül, vizsgálatuk eredményét közölték a közösségi hatóságokkal, továbbá lehetővé tették a helyszínen, Törökországban a Bizottság több misszióját. E megállapítások jogilag nem támadhatók meg.

140. A török hatóságoknak a fellebbező által állított, a nyomozás keretei között az eltitkolásra vagy a meghiúsításra irányuló kísérleteiből sem vonhatjuk le azt a következtetést, hogy az Elsőfokú Bíróság jogilag téves módon értékelte az eléterjesztett tényeket, főképp mivel e megállapításokat nem alapozták meg, és nem is támasztották alá bizonyítékokkal.

141. Amennyiben a fellebbező az általa a kölni vámrendőrség, illetve a hamburgi pénzügyi bíróság előtt megindított eljárására hivatkozik, azzal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy itt olyan eljárásokról van szó, amelyeknek nyilvánvalóan semmi köze a vitatott visszafizetési eljáráshoz, és amelyeket a fellebbező nem közölt a Bizottsággal a vissza-

fizetési eljárásban. E tekintetben tehát ezen érvet – mint lényegtelent – el kell utasítani.

142. Ugyanígy lényegtelen a fellebbező érvelése a D 141591. és D 412662. sz. bizonyítvánnyal kapcsolatban, mivel ezek egyike sem képezte a Bizottság megtámadott határozatának tárgyát. A megtámadott ítélet 199. pontjában az Elsőfokú Bíróság emlékeztet arra, hogy a D 141591. sz. bizonyítvány nem tartozik a jelen esetben vitatott bizonyítványok közé, mert a fellebbező nem nyújtott be jogorvoslatot a vám kiszabásával szemben a hamisítás megállapítását követően, nem kérte a beszedett vámok visszafizetését, ezáltal hallgatólagosan elismerte, hogy a kérdéses bizonyítvány hamis.

vii) A török hatóságoknak az egyéb körülményekre vonatkozó kötelezettségszegése és a mersini vizsgálatok meghiúsítása

143. El kell utasítani a fellebbezőnek a török hatóságok állítólagos kötelezettségszegésére vonatkozó egyéb érvelését. E fejtegetések ugyanis azt célozzák, hogy megkérdőjelezzék az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításait, annak pontos meghatározása nélkül, hogy miben valósult meg a téves jogalkalmazás.

144. Az Elsőfokú Bíróság helyesen nyilvánította lényegtelennek a fellebbezőnek a török miniszterelnök gazdasági hivatalával folytatott beszélgetésekre és az Akman exportőr ellen indított nyomozati eljárás megszüntetésére történő hivatkozását ugyanúgy, mint azon megalapozatlan állításokat, hogy a török hatóságok az UCLAF több helyszíni missziója ellenére meghiúsították a Bizottság törökországi vizsgálatait. A fellebbező álláspontjával szemben ezek nincsenek kihatással a tények értékelésére. Mindenesetre ezekből nem lehet következtetéseket levonni sem a bizonyítványok puszta szabálytalanságára, sem a török hatóságok kötelezettségszegésére vonatkozóan.

b) A Bizottság állítólagos kötelezettségszegéséről

145. A fellebbező összesen négy kötelezettségszegést rótt fel a Bizottságnak, amelyek álláspontja szerint a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „különleges körülményeket” valósítanak meg. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben azonban arra az eredményre jutott, hogy a Bizottság nem követett el semmiféle kötelezettségszegést. Teljes körűen egyet kell érteni – amint azt az elkövetkezőkben kifejtem – ezzel a megállapítással.

i) A preferenciális rendszer ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségszegés

146. Az Elsőfokú Bíróság először is helyesen megállapította, hogy a társulási megállapodás

alkalmazása felügyeletének és ellenőrzésének állítólagos elmulasztásával kapcsolatban rögzíteni kell, hogy az EK 211. cikk és a gondos ügyintézés elve alapján a Bizottság köteles biztosítani a társulási megállapodás helyes alkalmazását. [54] Az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, hogy e kötelezettség magából a társulási megállapodásból és a Társulási Tanács által elfogadott különböző határozatokból is következik. [55]

147. A tényállás minden tényének és körülményének értékelése nyomán megállapította, hogy a Bizottság megtette azokat az intézkedéseket, amelyek a Törökországgal kötött társulási megállapodás helyes alkalmazásának biztosításához szükségesek. Helyesen emelte ki a megtámadott ítélet 238. pontjában azt a tényt, hogy a Bizottság a forgalmi bizonyítványok hamisítására vonatkozó első jelek megjelenésétől kezdve ellenőrzéseket hajtott végre Törökországban.

148. Az eljárásjog általánosan elismert szabályainak megfelelően az Elsőfokú Bíróság a fellebbezőre helyezte a bizonyítási terhet a Bizottság esetleges kötelezettségszegésének bizonyítását tekintve. Ebben az összefüggésben ugyanúgy elutasította a fellebbező általános állításait és gyanúsításait, mint azt a próbálkozását, hogy analógiát állapítson meg a Kaufring és társai ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló tényállások tekintetében. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja értelmében ugyanis az a tényállás nem hasonlítható össze a jelen ügyben vizsgálttal, hiszen a Kaufring és társai ügyben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a török hatóságok súlyos kötelezettségszegéseket követtek el, többek között nem ültették át a társulási megállapodás azon rendelkezéseit, amelyek a Törökországból származó televíziók kivitelének összességét érintették. Az említett kötelezettségszegések hozzájárultak ahhoz, hogy a kivitelek során olyan szabálytalanságok merüljenek fel, amelyek az exportőröket a Vámkódex 239. cikke értelmében különleges helyzetbe hozták. Ezzel szemben az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint a jelen esetben nem bizonyították ilyen kötelezettségszegések megtörténtét a vitatott bizonyítványok tekintetében.

149. A jogvitára okot adó történések időpontjában ténylegesen nem állt rendelkezésre olyan bizonyíték a társulási megállapodás rendelkezéseinek rendszeres megsértésére vonatkozóan, amelyek okot adhatott volna arra, hogy a Bizottság éberebb legyen a Törökországgal szemben alkalmazott preferenciális rendszer ellenőrzésekor. Ennélfogva nem kifogásolható kötelezettségszegés. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot a tényállás jogi értékelése kapcsán.

ii) A bélyegzőlenyomatok közlésének elmulasztása

150. Az Elsőfokú Bíróság helyesen jutott a megtámadott ítéletben arra az eredményre, hogy sem Törökország, sem a Bizottság nem volt köteles az itt alkalmazandó jogszabályok

54 – A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott Kaufring és társai ügyben hozott ítélet 257. pontja és a fenti 24. lábjegyzetben hivatkozott Eyckeler & Malt kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 165. pontja; a Bíróság 175/84. sz., Krohn kontra Bizottság ügyben 1986. január 15-én hozott ítéletének (EBHT 1986., 753. o.) 17. pontja.

55 – A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott Kaufring és társai ügyben hozott ítélet 258. pontja.

értelmében a bélyegző- és aláírásminták közlésére. Nem mulasztás tehát az, hogy a Bizottság nem közölte a bélyegzőlenyomatokat az olasz vámhatóságokkal.

151. A fellebbező álláspontjával ellentétben a Vámkódex végrehajtási rendelete 93. cikkéből sem származik a bélyegzőlenyomatok közlésére vonatkozó kötelezettség. Egyértelmű szóhasználata értelmében ez a rendelkezés nem a vitatott A.TR.1 bizonyítványokra vonatkozik, hanem pusztán az „APR" előnyomatokra és az „A formanyomtatvány" szerinti származási bizonyítványokra, amelyek azonban csak a fejlődő államokból származó áruk behozatalára vonatkoznak. [56]

152. A fellebbező álláspontjával ellentétben a Vámkódex végrehajtási rendeletének 93. cikkét a Közösség és Törökország közötti társulási megállapodás alapján született határozatok sem nyilvánították alkalmazhatóvá. Ez igaz az 1/96 határozat 4. cikkére is. A fellebbező érvelésével ellentétben ez a jogszabály semmi esetre sem nyilvánítja alkalmazhatóvá a Vámkódex végrehajtási rendeletének 93. cikkét. A fellebbező figyelmen kívül hagyja, hogy a közösségi vámjogszabályok a Törökországgal kötött társulási megállapodás hatálya alatt csak akkor és annyiban alkalmazhatók, ahogy azt a társulási megállapodás, illetve az ennek alapján kiadott határozatok kifejezetten rögzítik. Márpedig a Vámkódex végrehajtási rendelete 93. cikkének a társulási megállapodás hatálya alá való bevonása soha nem következett be. Ennek megfelelően a fellebbező nem is tud egyetlen jogszabályt sem idézni, amelynek alapján a Vámkódex végrehajtási rendeletének 93. cikkét jelen esetben alkalmazandónak nyilvánították volna.

153. Következésképpen világos, hogy a Vámkódex végrehajtási rendeletének 93. cikke sem szövege alapján nem volt alkalmazandó, sem a Törökországgal kötött társulási megállapodás keretei között nem nyilvánították azt alkalmazhatóvá.

iii) Az importőrök időben történő figyelmeztetésére vonatkozó kötelezettség megsértése

154. A importőrök időben történő figyelmeztetésére vonatkozó kötelezettség megsértése fogalmilag azt követeli meg, hogy a Bizottságot ennek megfelelő közösségi jogi kötelezettség terhelje. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 270. pontjában a közösségi bíróságok ítélkezési gyakorlatára [57] hivatkozva azonban jogosan állapította meg, hogy egyetlen közösségi jogi rendelkezés sem kötelezi kifejezetten a Bizottságot arra, hogy figyelmeztesse az importőröket, ha kétsége

56 – Ez a Vámkódex végrehajtási rendelete 67. cikke (1) bekezdésének és 80. cikke a) pontjának együttes olvasatából következik, amelyek hivatkoznak a fejlődő államokra vonatkozó preferenciális vámrendszerre. Lásd továbbá a preferenciális származási és szabadforgalmi tanúsítványok áttekintését Lux, M., *Das Zollrecht der EG*, Köln, 2003., 136. o. A Törökországból származó áruk preferenciális elbánásra vonatkozó igazolásán az „A.TR" rövidítés szerepel, míg az „A formulát" (A formanyomtatvány) olyan fejlődő országokból származó árukra alkalmazzák, amelyek a Közösség harmadik államokkal fennálló autonóm kereskedelmi eszközrendszere, az Általános Preferenciarendszer kedvezményezettjei.

57 – A Bíróság C-61/98. sz. De Haan Beheer ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-5003. o.) 36. pontja, és a fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott Hyper kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 126. pontja.

támad az utóbbiak által a preferenciális rendszer keretében bonyolított vámügyletek érvényességével kapcsolatban.

155. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a Bizottság gondossági kötelezettsége alapján bizonyos körülmények között köteles lehet a közösségi importőrök általános tájékoztatására. Ilyen tájékoztatási kötelezettség azonban csak akkor keletkezhet, ha a Bizottságnak alapos kétsége merül fel a preferenciális rendszer keretében bonyolított nagyszámú kivitel szabályosságát illetően. [58]

156. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a 273. pontban megállapította, a fellebbező nem tudta bizonyítani, hogy olyan súlyos mulasztások merültek fel a török hatóságok részéről, amelyek a gyümölcslé-koncentrátumok kivitelének összességét érintik, és hozzájárultak ahhoz, hogy a hamisított bizonyítványok forgalomba kerüljenek. Ezért nem lehetséges párhuzamot vonni a Kaufring és társai ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló tényállással.

157. A fellebbezőnek a jelen ügyben előterjesztett érvelését nem lehet másképpen értékelni, hiszen a fellebbezési kérelem 225. és 226. pontjában szereplő kifogás kifejezetten a „szabálytalan", de nem „hamisított" forgalmi bizonyítványok kiállítására vonatkozik, így továbbra is hiányzik a török hatóságoknak a hamisításokban való közreműködésére vonatkozó ellenbizonyíték. Egyébként a fellebbező elfogadhatatlan érvre támaszkodik, hiszen érvelése kifejezetten a tényállás újabb megállapítását, és nem kizárólag az Elsőfokú Bíróság indoklásának jogi felülvizsgálatát célozza, amely nem tartozik a Bíróság mint jogorvoslati szerv hatáskörébe.

158. Mindezektől függetlenül rögzíteni kell továbbá, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 274. cikkében figyelembe vette, hogy a fellebbező vitatott behozatalai az 1995. április és 1997. november közötti időszakra tehetők, míg a török A.TR.1 bizonyítványok valódiságát, illetve szabályosságát érintő kétségek csak később, nevezetesen 1998-tól jelentkeztek. Következésképpen a Bizottság csak azt követően számolhatott azzal, hogy léteznek hamisított bizonyítványok, hogy az olasz vámhatóságok az első hamisított bizonyítványt felfedezték, és a vizsgálati eljárás megindult. Ebből az következik, hogy még ha feltételezzük is, hogy a Bizottság köteles lett volna figyelmeztetni az importőröket, ez a jelen – 1995–1997-ből származó – vitatott behozatalokra nem lett volna kihatással.

159. Ennek következtében az Elsőfokú Bíróság helyesen tagadta, hogy a Bizottságnak kötelessége lett volna időben figyelmeztetni az importőröket.

58 – Lásd a fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott Hyper kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 128. pontját.

iv) A törökországi nyomozás során, a tényállás tisztázása és értékelése kapcsán elkövetett kötelezettségszegés

160. A törökországi nyomozás során, a tényállás tisztázása és értékelése kapcsán elkövetett kötelezettségszegésre vonatkozó kifogás tekintetében az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 284. pontjában nem követett el téves jogalkalmazást, amikor megállapította, hogy a fellebbező érvelését nem tudta bizonyítékokkal alátámasztani. Helyesen született a tényállás értékelésekor az a következtetés, hogy a Bizottság a missziók által a teljes lényeges tényállást szabályszerűen és véglegesen értékelte.

161. Amennyiben a fellebbező a jelen jogalappal ismét a bizonyítási teher jogilag helytelen megosztását kifogásolja, ezt az érvelést a harmadik jogalappal kapcsolatos érvelésemre tekintettel el kell utasítani.

162. Ezenfelül meg kell állapítani, hogy a fellebbező a jogalapját elfogadhatatlan érvelésre alapozza, hiszen fejtegetései kifejezetten a tényállás ismételt értékelését, és nem kizárólag az Elsőfokú Bíróság indoklásának jogi felülvizsgálatát célozzák. Különösen nem fejti ki kellőképpen, hogy az Elsőfokú Bíróság mennyiben alkalmazta tévesen a jogot. Mivel nem teljesíti a fellebbezés indoklásával szemben támasztott eljárási követelményeket, ezt az érvelést is el kell utasítani.

c) Részeredmény

163. Végeredményben rögzíteni kell, hogy sem a török hatóságok, sem a Bizottság nem sértette meg a kötelezettségeit, és így nem áll fenn a Vámkódex 239. cikkének és a Vámkódex végrehajtási rendelete 905. cikkének értelmében vett „különleges helyzet”. Következésképpen az ötödik jogalapot – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

6. A hatodik jogalap: a Vám-együttműködési Bizottság/Társulási Tanács összehívásának a Bizottság általi elmulasztása

164. Hatodik jogalapjával a fellebbező azt a tényt kifogásolja, hogy a Bizottság nem fordult a Vám-együttműködési Bizottsághoz illetve a Társulási Tanácshoz a Közösség és Törökország közötti kereskedelmi forgalomban fellépő szabálytalanságok megakadályozása érdekében. Álláspontja szerint a megtámadott ítélet téves jogalkalmazásra épül azon tekintetben, hogy az Elsőfokú Bíróság a Társulási Tanács, valamint a Vám-együttműködési Vegyes Bizottság szerződésben rögzített kötelezettségeinek a leírására szorítkozott, anélkül hogy e rendelkezések a konkrét ügyre vonatkozó jogi minősítését elvégezte volna. Ezenkívül nem vonta le a nyilvánvaló jogi következtetéseket

az előadott tényállás alapján a Bizottság szükséges magatartása tekintetében. [59]

165. Ez az érvelés nem elfogadható, mivel az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 239. pontjában igenis megvizsgálta az alapjogvita tényeit és körülményeit abban a tekintetben, hogy adottak voltak-e a feltételek a Vám-együttműködési Vegyes Bizottság bevonására az adott ügyben.

166. E testület a Bizottság kezdeményezésére történő cselekvésének jogalapjaként az 1/95 határozat 52. cikkének (2) bekezdésére lehetett volna hivatkozni, miszerint a szerződő felek ebben a bizottságban minden olyan kérdést megvitathatnak, amelyeket e határozat végrehajtását érintik, és amelyek nehézségeket vetnek fel. Ez a bizottság ilyen nehézségek felmerülése esetén az 1/95 határozat 52. cikkének (1) bekezdése értelmében jogosult lett volna megadni a megfelelő ajánlásokat a Társulási Tanácsnak a vámunió szabályszerű működésével kapcsolatban. Ugyanakkor nyilvánvalóan nem álltak fenn jelentősebb nehézségekre vonatkozó ténykörülmények. Sokkal inkább abból kell kiindulni, hogy a török hatóságok együttműködési hajlandóságára tekintettel e testületek összehívása sem szükséges, sem indokolt nem lett volna.

167. Így az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 239. pontjában nem követett el téves jogalkalmazást, mikor megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a Bizottság olyan nehézségekbe ütközött a Török Köztársasággal megállapodott közigazgatási együttműködés során, amelyek egyeztetést indokoltak volna e testületeken belül a nehézségek kiküszöbölésére irányuló különös intézkedések elfogadásáról.

168. Az Elsőfokú Bíróság tehát helyesen képviselte azt az álláspontot, hogy nem állítható fel analógia a Kaufring és társai ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló tényállással kapcsolatban, mivel a vitatott szállítási bizonyítványok tekintetében nem bizonyították a török hatóságok hasonló olyan mulasztásait, amelyek megalapozhatták volna a különleges helyzetet. [60]

169. A Bizottság ezért nem volt köteles a Vám-együttműködési Bizottsághoz, illetve a Társulási Tanácshoz fordulni. Következésképpen ezt a jogalapot – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

7. A hetedik jogalap: a fellebbező az A.TR.1 D 437214. sz. szállítási bizonyítvánnyal kapcsolatos jogos érdekének figyelmen kívül hagyása

170. Amennyiben a fellebbező a hetedik jogalapjával összefüggésben nyilvánvalóan

59 – A fellebbezési kérelem 240. pontja.

60 – Lásd fent, 148. pont.

a Vámkódex 221. cikke (3) bekezdésének hároméves elévülési idejére vonatkozik [61], annak érdekében, hogy kivonja magát a behozatali vámok fizetésének kötelezettsége alól, azt kell válaszolni, hogy ez az érv a közösségi jog helytelen értelmezésén alapul.

171. Nincs figyelemmel egyrészt arra, hogy a jelen jogvitában a Vámkódex 239. cikke értelmében vett vámok elengedéséről illetve visszafizetéséről van szó, és nem – ahogy a fellebbező véli – az utólagos könyvelésbe vételtől való eltekintés Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett esetéről, amelyre a Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdése alkalmazandó. [62] Itt két különböző, eltérő alaki és anyagi feltételekkel rendelkező eljárási formáról van szó, amelyeket egymástól függetlenül kell vizsgálni. [63] E tekintetben – mint megalapozatlant – el kell utasítani azon hipotetikus fejtegetéseket, amelyek e rendelkezésnek az Elsőfokú Bíróság egy másképp szóló határozata esetén történő esetleges alkalmazásáról szólnak.

172. Másrészt e megállapítások azon téves álláspontón alapulnak, hogy az Elsőfokú Bíróságnak formai okokból hatályon kívül kellett volna helyeznie a megtámadott határozatot. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 133. pontjában helyesen kifejtette, hogy a határozat részleges megsemmisítése kizárólag egy, a megsemmisített határozattal teljességgel azonos új határozat meghozatalához vezethetett volna. Ugyan helytálló, hogy a Bizottság, amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 128. pontjában megállapította, a megtámadott határozat kibocsátásának időpontjában, azaz 2002. december 18-án a török hatóságok nem egyértelmű kijelentéseire tekintettel érvényesen nem állapíthatta meg, hogy a D 437214. sz. bizonyítvány hamisított. Ugyanakkor végeredményben a végkövetkeztetés objektíven helyesnek bizonyult, amint azt a török hatóságok 2003. augusztus 22-i levele végül megerősítette. A közösségi bíróságok ítélkezési gyakorlata értelmében azonban nem fűződik semmiféle jogos érdek valamely határozat formai hibáinak okán történő megsemmisítéséhez, amennyiben a határozat megsemmisítése kizárólag egy, a megsemmisített határozattal teljességgel

61 – Fellebbezési kérelmének 254. cikkében a fellebbező a „Vámkódex 218. cikke (3) bekezdésének hároméves határidejére" utal, amely – állításaival ellentétben – nem elévülési határidő. Ez a rendelkezés sokkal inkább egy olyan speciális határidőt állapít meg, amelyen belül a vámtartozásnak megfelelő összeget könyvelésbe kell venni. Ez a vámtartozás keletkezésének általános esetétől eltérő esetekre vonatkozik, és így a vámok a Vámkódex 220. cikke értelmében vett utólagos beszedésére is, amint azt nyilvánvalóan a fellebbező gondolta (lásd a fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Alexander, S., *Zollkodex*, 218. cikk, 6. pont).

62 – Lásd például Galera Rodrigo, S., *Derecho aduanero español y comunitario*, Madrid, 1995., 312. o.; a fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Bleihauer, H.-J., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, 416. o. Utóbbi abból indul ki, hogy a Vámkódex 239. cikke szerinti, a behozatali vámok elengedéséről, illetve visszafizetéséről szóló (a vámtartozásért felelős személyre tekintve kedvező) határozatot követően a Vámkódex 220. cikke értelmében vett utólagos könyvelésbe vételről csak akkor lehet szó, ha a vámtartozás a Vámkódex 242. cikke értelmében újra feléled, például mert szabálytalanul történt az elengedés, illetve a visszafizetés. A jelen esetben viszont egyértelműen nem ez a felállás, mivel a Bizottság határozatát megelőzően nem született a Vámkódex 239. cikke szerinti elengedésről vagy visszafizetésről szóló határozat a vitatott áruforgalmi bizonyítványok tekintetében. Nem állnak fenn olyan körülmények sem, amelyekben a (fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott) Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, 379., 380. o. felfogása értelmében tekintetbe jön a Vámkódex 220. cikke szerinti utólagos könyvelésbe vétel. Ez egyrészt akkor áll fenn, ha a vámösszeget az igazgatás nem vette könyvelésbe a Vámkódex 218. és 219. cikkében szereplő, a könyvelésbe vételre vonatkozó határidőkön belül. Másrészt, ha a vámösszeget a jogszabály értelmében megállapítottól kisebb összeggel vették könyvelésbe.

63 – Lásd a fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Alexander, S., *Zollkodex*, Vor 220. cikk, 8. pont, amely a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdése második franciabekezdése értelmében vett elengedésre vagy visszafizetésre és a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett utólagos beszedéstől való eltekintésre vonatkozó eltérő feltételekre utal. Ez a körülmény teszi szükségessé párhuzamos eljárások lefolytatását.

azonos új határozat meghozatalához vezethet.[64] Az Elsőfokú Bíróság döntése így jogi szempontból nem megtámadható.

173. Következésképpen ezt a jogalapot is el kell utasítani.

8. A nyolcadik jogalap: a méltányossági szempontok és a kockázatok értékelése

174. Amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 295. pontjában megállapította, a Bizottság a megtámadott határozatban nem tért ki arra a kérdésre, hogy a fellebbező gondosan vagy hanyag módon járt el. Ennek alapján az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a fellebbező érvelését – miszerint nyilvánvalóan nem járt el hanyag módon – hatástalanként el kell utasítani.

175. Amennyiben a fellebbező előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság hibásan mulasztotta el a méltányossági szempontok és a kockázatok értékelését, nem érthetek egyet az érvelésével, mivel az Elsőfokú Bíróság erre semmi esetre sem volt köteles.

176. Amint azt a fellebbező fellebbezési kérelmének 257. és 258. pontjában maga is elismeri, a közösségi jog rendszerint nem támogatja a gazdasági szereplőknek azon behozatali engedélyek érvényességébe vetett bizalmát, amelyekről később kiderül, hogy hamisítottak, hanem az általános kereskedelmi kockázathoz sorolják.[65] A közösségi jogalkotó a Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikkének c) pontjával már véghezvitt egy egyértelmű kockázatértékelést, amelyhez a közösségi bíróságok a közösségi jog értelmezésekor kötve vannak.

177. Amennyiben a fellebbező a közösségi bíróságok ítélkezési gyakorlatából levezeti, hogy a Bizottságnak értékelnie kellett volna az általános méltányossági szempontokat és kockázatokat, éppen az ő maga által hivatkozott ítélkezési gyakorlatra nem tud támaszkodni. Az általa hivatkozott Bonn Fleisch ügyben[66] hozott ítéletben mind a tagállami vámhatóságok, mind a Bizottság hibáztak a gondossági kötelezettségeik teljesítésekor, amelynek itt semmi jelentősége.[67] Ugyanez vonatkozik a hivatkozott Eyckeler & Malt ügyben hozott ítéletre.[68]

178. Ezért ezt a jogalapot is – mint nyilvánvalóan megalapozatlant – el kell utasítani.

64 – A Bíróság 117/81. sz., Geist kontra Bizottság ügyben 1983. július 6-án hozott ítéletének (EBHT 1983., 2191. o.) 7. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-43/90. sz., Díaz García kontra Parlament ügyben 1992. december 18-án hozott ítéletének (EBHT 1992., II-2619. o.) 54. pontja; a T-261/97. sz., Orthmann kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 20-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2000., I-A-181. és II-829. o.) 33. és 35. pontja, valamint a T-16/02. sz., Audi kontra OHIM (TDI) ügyben 2003. december 3-án hozott ítéletének (EBHT 2003., II-5167. o.) 97. és 98. pontja.

65 – Lásd a fenti 70., 112–115. pontot.

66 – A fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott ügy 115–117. pontja.

67 – Lásd a fenti 163. és 169. pontot.

68 – Hivatkozás a fenti 24. lábjegyzetben.

9. A kilencedik jogalap: a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértése

179. Kilencedik jogalapjával a fellebbező a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértésére hivatkozik, amely az utólagos könyvelésbe vételt (utólagos beszedést) a bizalom védelme és a jogbiztonság okán korlátozza. [69] Ez a rendelkezés hivatott védeni a megfizetésért felelős személynek a vám beszedéséről vagy annak mellőzéséről szóló határozat alapjául szolgáló valamennyi körülmény megalapozottságába vetett jogos bizalmát. [70]

180. E rendelkezés értelmében a nemzeti hatóságok csak akkor tekinthetnek el az utólagos beszedéstől, ha a három feltétel egyidejűleg teljesül. Ha e három feltétel teljesül, akkor a megfizetésért felelős személy jogosult arra, hogy eltekintsenek az utólagos beszedéstől. [71] Először is a beszedés elmaradásának az illetékes vámhatóság tévedésén kell alapulnia. Másodsorban a tévedésnek olyannak kell lennie, amelyet a jóhiszeműen eljáró, megfizetésért felelős személy szakmai tapasztalata mellett, és annak ellenére, hogy gondosan járt el, nem észlelhetett. Harmadsorban a megfizetésért felelős személynek tekintettel kell lennie a vámnyilatkozatra vonatkozó összes érvényes rendelkezésre. [72]

181. A jogvitában álló felek között lényegében a „hiba” fogalma vitás, a fellebbező abból indul ki, hogy a konkrét esetben fennállnak e tényállási feltételek. Azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság nem vette figyelembe a török hatóságoknak az itt vitatott 32 db A.TR.1 bizonyítvány kiállításában és alkalmazásában való aktív közreműködését.

182. Ez az érvelés – jogi és ténybeli okokból – nem fogadható el.

183. Először is azt kell figyelembe venni, hogy a hivatalos dokumentumok hamisítványainak jóhiszemű bemutatása, amely különösen a preferenciális elbánásra vonatkozó, hamisított igazolások esetén lehetséges, jogilag nem vezethet a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdése b) pontjának értelmében vett „hibához”. [73] A Bíróság ítélkezési gyakorlata egy ilyen „hiba” feltételezéséhez ugyanis megköveteli a vámhatóságok cselek-

69 – A Bíróság C-187/91. sz. Belovo-ügyben 1992. június 16-án hozott ítéletének (EBHT 1992., I-4937. o.) 14. pontja, és a 210/87. sz. Padovani-ügyben 1988. október 5-én hozott ítélet (EBHT 1988., 6177. o.) 6. pontja.

70 – A fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott Mecanarte-ügyben hozott ítélet 19. pontja és a C-251/00. sz. Ilumitrónica-ügyben 2002. november 14-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-10433. o.) 39. pontja.

71 – A Bíróság C-250/91. sz. Hewlett Packard France ügyben 1993. április 1-jén hozott ítéletének (EBHT 1993., I-1819. o.) 12. pontja, a fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Faroe Seafood és társai ügyben hozott ítéletének 84. pontja, és a C-15/99. sz. Sommer-ügyben 2000. október 19-én hozott ítéletének (EBHT 2000., I-8989. o.) 35. pontja.

72 – A fenti 71. lábjegyzetben hivatkozott Hewlett Packard France ügyben 1996. május 14-én hozott ítélet 13. pontja, a fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Faroe Seafood és társai ügyben hozott ítélet 83. pontja, a C-370/96. sz. Covita-ügyben 1998. november 26-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-7711. o.) 25–28. pontja, és a C-30/00. sz., William Hinto & Sons ügyben 2001. október 11-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-7511. o.) 68., 69., 71. és 72. pontja.

73 – Lásd ebben az értelemben szintén a fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott Aleander, S., *Zollkodex*, 220. cikk, 18., 65. pont.

vését, és e cselekvés és a tévedés közötti okozatosságot. [74]

184. Ezen ítélkezési gyakorlatból kiindulva álláspontom szerint védhető az, hogy a „hiba" és a „hamisítvány" jogi fogalmát elhatároljuk, előbbinek szükségszerűen feltétele, hogy a vámhatóságok hatáskörük keretei között (még ha objektíve hibátlanul is) cselekedjenek [75], míg a „hamisítvány" alapvetően jogosulatlan harmadik személyek szándékos cselekményét feltételezi. [76] Ebből nyilvánvalóvá válik, hogy a két fogalomhoz alapvetően különböző tényállások kötődnek.

185. Következésképpen azon megfizetésért felelős személyek, akik jóhiszeműen hivatkoznak olyan preferenciális elbánásra vonatkozó, hamisított igazolásokra, amelyeket nem az illetékes harmadik állambeli hatóságok állítottak ki, e jogszabály alapján nem élvezik a bizalom védelmét. [77] Ez a felfogás egyezik a Bíróság ezen rendelkezés hatályával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával. A Bíróság behozatali vámok a Vámkódex 239. cikke szerinti elengedésével, illetve visszafizetésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatával egyezően a Vámkódex 220. cikke értelmében vett utólagos könyvelésbe vétel keretei között az is elismert, hogy a preferenciális elbánásra vonatkozó, hamisított igazolások a kereskedelmi kockázat részét képezik, amely ellen az importőrnek magának kell megtennie a szükséges óvintézkedéseket. [78] Az a körülmény, hogy az importőr jóhiszemű, nem menti fel őt a vámtartozás kiegyenlítésére vonatkozó felelőssége alól, mivel ő a behozott áru bejelentője. A vámok fizetésére és az általa a vámhatóságoknak előterjesztett okmányok szabályszerűségéért neki kell kezeskednie, akkor is, ha a kárát már nem tudja másra áthárítani. [79] A vámok el nem engedéséből származó esetleges csődért alapvetően az importőr tartozik felelősséggel. Azon tartozás nagysága, amelynek elengedését kérelmezik, sem olyan feltétel önmagában tehát, amely befolyásolhatja az elengedés

74 – Lásd a fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott Mecanarte-ügyben hozott ítélet 23. pontját és a fenti 70. lábjegyzetben hivatkozott Ilumitrónica-ügyben hozott ítélet 42. pontját; a Bíróság C-299/98. P. sz., CPL Imperial 2 és Unifrigo kontra Bizottság ügyben 1999. december 9-én hozott végzésének (EBHT 1999., I-8683. o.) 32. pontját.

75 – A Bíróság álláspontja szerint a tévedés fogalma nem korlátozódik az illetékes hatóságok puszta elírásból eredő vagy számolási hibáira, hanem magában foglal mindenfajta tévedést, amely a meghozott határozatot hibássá teszi, amely különösen az alkalmazandó jogszabályok helytelen értelmezése vagy alkalmazása esetén áll elő a fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott Mecanarte-ügyben hozott ítélet 20. pontja.

76 – Amikor harmadik személyek jogosulatlan cselekvése a valótlan okiratok kiállításában vagy már létező, valódi dokumentumok módosításában a jogi forgalom az eredet tekintetében való megtévesztéséből áll.

77 – A fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott Pascoal & Filhos ügyben hozott ítélet 59. és azt követő pontjai. A fenti 7. lábjegyzetben hivatkozott Sack, J., 1. kötet, C. II., 79. pont, 26. o. arra utal, hogy az utólagos beszedés keretei között a hamis vagy hamisított dokumentumok tekintetében nem biztosítják a bizalom védelmét, mert máskülönben gyakorlatilag sosem kerülne sor ezen esetekben az utólagos beszedésre, és nagymértékben megnövekedne az ilyen dokumentumok alkalmazására való csábítás. Továbbá hivatkozik a Vámkódex végrehajtási rendelete 904. cikke c) pontjában szereplő szabályozásra.

78 – A fenti 74. lábjegyzetben hivatkozott CPL Imperial 2 és Unifrigo kontra Bizottság ügyben hozott végzés 37. és azt követő pontjai; a T-10/97. és T-11/97. sz., CPL Imperial 2 és Unifrigo kontra Bizottság ügyben 1998. június 9-én hozott ítélet (EBHT 1998., II-2231. o.) 62. és azt követő pontjai.

79 – A fenti 11. lábjegyzetben hivatkozott Van Gend és Loos ügyben hozott ítélet 16. és 17. pontja. Dolfen, M., Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 24/1993. füzet, 759. o. értelmében egyedül a megfizetésért felelős személyé a kockázat, hogy egy – például az áru származására vonatkozó – kereskedelmi dokumentumról egy későbbi vizsgálat alkalmával kiderül, hogy hamis.

feltételeinek megítélését.[80] Ezzel szemben a Közösségtől nem várható el, hogy harmadik személyek jogellenes magatartásának hátrányos következményeit viselje.

186. Ezt az ítélkezési gyakorlatot alkalmazni kell a jelen ügyben. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az Elsőfokú Bíróság nem követett el téves jogalkalmazást, amikor megállapította, hogy a kérdéses 32 db A.TR.1 bizonyítvány hamisítvány, amelyet a török hatóságok közreműködése nélkül állítottak ki. A fellebbező elégtelen bizonyítékaira tekintettel az Elsőfokú Bíróságnak nem volt oka azt feltételezni, hogy az illetékes török hatóságok a hamisítványok kiállításában aktívan részt vettek. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság helyesen utasította el – mint megalapozatlant – a harmadik jogalapot.

187. Mivel a Vámkódex 220. cikke (2) bekezdésének b) pontját a megtámadott ítélet nem sértette meg, a kilencedik jogalapot – mint nyilvánvalóan megalapozatlant – szintén el kell utasítani.

V – A vizsgálat eredménye

188. A fentiek alapján a fellebbezés megalapozatlan. Ennek megfelelően azt teljes egészében el kell utasítani.

VI – Költségek

189. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a fellebbező pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

80 – A fellebbezőre kirótt vámtartozás összege az áruk gazdasági jelentőségéhez kötődik, különösen azon vámok összegéhez, amelyek ezen árukat terhelik. Az a tény, hogy a behozatali vám címén igényelt összeg jelentős, azon szakmai kockázatok közé tartozik, amelyeket a gazdasági szereplő vállal (lásd ebben az értelemben a fenti 13. lábjegyzetben hivatkozott Faroe Seafood és társai ügyben hozott ítélet 115. pontját). Azon tartozás nagysága, amelynek elengedését követelik, önmagában nem olyan tény, amely változtathatna azon feltételek értékelésén, amelyektől az elengedés függ (az Elsőfokú Bíróság a T-53/02. sz., Ricosmos kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 13-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-3173. o.] 161. pontja).

VII – Végkövetkeztetések

190. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy

– a fellebbezést teljes egészében utasítsa el;

– a fellebbezőt kötelezze az eljárás költségeinek viselésére, beleértve az elsőfokú eljárás költségeit is.